Przewodnik turystyczny

Szlaki wielofunkcyjne wokół Góry Mogielica

VELO Limanowski

SIEĆ SZLAKÓW WIELOFUNKCYJNYCH POWIATU LIMANOWSKIEGO

MOGIELICA

SZLAKI WIELOFUNKCYJNE WOKÓŁ GÓRY MOGIELICA

Oddajemy do Państwa dyspozycji przewodnik turystyczny, który jest częścią projektu pn. „Rozbudowa szlaków wielofunkcyjnych wokół Góry Mogielica i szlaków łącznikowych w Gminach Limanowa, Słopnice, Kamienica i Mieście Limanowa wraz z ich połączeniem z trasą główną VeloDunajec" w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

Publikacja w przystępny sposób prezentuje przebieg nowopowstałych 24 km szlaków wielofunkcyjnych oraz odnowionych ponad 16 km szlaków na terenie czterech samorządów: gmin Kamienica, Słopnice, Limanowa oraz miasta Limanowa.

Zaprojektowany szlak wiedzie przez malownicze zakątki naszego powiatu w pobliżu największych atrakcji turystycznych regionu. Szlak zapewnia także łączność z atrakcyjnymi trasami wokół Góry Mogielica i co najważniejsze zapewnia połączenie z VELODunajec.

Życzę Państwu samych cudownych chwil podczas odkrywania uroków Powiatu Limanowskiego. Z uwagi na wielofunkcyjność szlaków zapraszam do nas o każdej porze roku.

Mieczysław Uryga
Starosta Limanowski

W drodze na Mogielicę
fot. Paweł Mucha

PRZEBIEG SZLAKÓW WIELOFUNKCYJNYCH

VELO Limanowski

SIEĆ SZLAKÓW WIELOFUNKCYJNYCH POWIATU LIMANOWSKIEGO

skala 1 : 100 000
1 cm - 1 km

GPX QRCode

Velo Limanowski

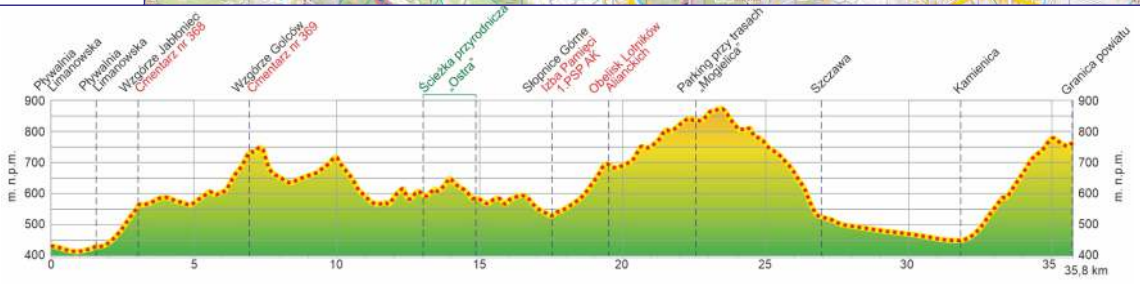

POWIAT LIMANOWSKI

Znajduje się w południowo-środkowej części województwa małopolskiego. Obszar powiatu obejmuje 952 km^2. Administracyjnie podzielony jest na 10 gmin wiejskich oraz 2 gminy miejskie, w których zamieszkuje ponad 130 tys. mieszkańców. Większość powiatu należy do krainy geograficznej Beskid Wyspowy.

Badania archeologiczne przeprowadzone w miejscowości Pisarzowa potwierdzają istnienie na tym terenie osad ludzkich z okresu młodszej epoki kamiennej (3500-1700 lat p.n.e.). Odkryte tam zostały również cmentarzyska z epoki żelaza (1200-400 rok p.n.e). Na przełomie tysiącleci przebiegał tu szlak kupiecki z południa na północ, o czym świadczą odnalezione monety rzymskie z tamtego okresu.

Pierwsze informacje o tych terenach pochodzą z połowy XIII w. i opisują osadę nad potokiem Mschena. Ziemie te zamieszkiwali początkowo osadnicy germańscy, którzy prowadzili gospodarkę rolną na żyznych ziemiach śródgórskich dolin. W połowie ubiegłego tysiąclecia osadnicy zaczęli zapuszczać się w wyższe partie gór i w wyniku wypalania oraz karczowania lasów pozyskiwali łąki i pastwiska do wypasu owiec i bydła.

W trakcie potopu szwedzkiego w XVII w. sprzymierzone ze Szwedami wojska siedmiogrodzkie Jerzego Rakoczego dokonały grabieży i zniszczeń wielu osad wiejskich. W trakcie rozbiorów, gdy ziemie te weszły pod panowanie Austriaków i nazywane były Galicją, mieszkańcom doskwierał głód i byli wyzyskiwani jako tania siła robocza. Doprowadziło to w lutym 1846 r. do powstania chłopstwa przeciwko austriackiej szlachcie. W wyniku tego buntu, zwanego „rabacją galicyjską", wielu Austriaków straciło życie lub musiało emigrować.

Początek I wojny światowej zapisał się w lokalnej historii krwawymi walkami pomiędzy nacierającymi na południe wojskami rosyjskimi, a broniącymi tych ziem wojskami austro-węgierskimi. W walkach brały również udział Legiony Józefa Piłsudskiego. Świadkami tej historii są liczne cmentarze wojskowe m.in. na Jabłońcu i na wzgórzu Golców.

Druga wojna światowa to przede wszystkim eksterminacja ludności żydowskiej i opór oddziałów partyzanckich, które swoje bazy miały w rejonie Góry Mogielica.

Okres powojenny to rozwój rolnictwa, ogrodnictwa i sadownictwa. Duża część produkcji sadowniczej była dostarczana do pobliskich zakładów napojów w Tymbarku. Obecnie, dzięki coraz większemu zainteresowaniu tym uroczym zakątkiem Polski, dynamicznie rozwija się branża turystyczna. Powstaje coraz więcej miejsc noclegowych, zarówno dla turystów poszukujących hoteli o wysokim standardzie, jak również dla osób, które przemierzając Beskid Wyspowy pieszo lub na rowerze, mogą zatrzymać się na nocleg w licznych obiektach agroturystycznych.

Widok z Mogielicy na Słopnice i Limanową
fot. Mariusz Micka

GEOLOGIA I KLIMAT

Powiat limanowski niemal w całości znajduje się na terenie Beskidu Wyspowego i jest częścią Beskidów Zachodnich, należących do Polskich Karpat Zewnętrznych (fliszowych). Zbudowany jest głównie z twardych skał krzemiankowo-klastycznych oraz ilastych fliszu karpackiego. Stoki południowe są zazwyczaj mniej strome od północnych.

W wyniku fałdowania i wypiętrzania na przełomie starszego i młodszego trzeciorzędu nastąpiło odwrócenie rzeźby terenu, wypiętrzenie twardych skał ponad powierzchnię miękkich skał piaskowcowo-łupkowych i ilastych, które obecnie tworzą doliny śródgórskie. Wspinając się na szczyty Beskidu Wyspowego musimy mieć świadomość, iż kiedyś zalegały one poniżej obecnych dolin.

Góry tworzą przede wszystkim odosobnione – wyspowe szczyty, poprzedzielane szerokimi dolinami i przełęczami. Wyjątek stanowią krótkie pasma: Cietnia, Łosocińskie i Cichoń-Ostra. Szczyty są z reguły strome i kamieniste, a znajdujące się poniżej wierzchowiny są spłaszczone i wylesione.

Pochodzenie nazwy „Beskid Wyspowy" nie jest jednoznaczne. Wywodzi się zarówno z budowy geologicznej, jak również ze względu na fakt, iż w trakcie inwersji temperatury, gdy chłodne powietrze zalega w dolinach tworząc mgły, szczyty górskie pozostają słoneczne i „wyrastają" spośród morza mgieł jak wyspy na morzu. Najwyższy szczyt – Mogielica wznosi się na wysokość 1171 m n.p.m., jej szczyt jest stromy, pokryty przez rumosz skalny powstający w wyniku procesów erozyjnych.

Charakterystyczną cechą Beskidu Wyspowego jest występowanie rozpadlin skalnych na górskich zboczach. Opisanych i zbadanych jest ponad siedemdziesiąt jaskiń. Są one trudnodostępne, tworzą wąskie przesmyki pomiędzy skałami, bez dużych komór i charakterystycznych nacieków skalnych. Największa znajduje się w Łopieniu, a łączna długość jej korytarzy wynosi 433 metry.

W miejscach występowania cienkich warstw przepuszczalnych nad warstwami nieprzepuszczalnymi dochodzi czasami do osuwisk ziemi – głównie po długotrwałych i intensywnych opadach deszczu lub w trakcie wiosennych roztopów.

Klimat powiatu limanowskiego należy do umiarkowanego przejściowego, gdzie wilgotne masy powietrza znad Atlantyku spotykają się z suchym powietrzem kontynentalnym. Zauważalna jest piętrowość klimatyczna, gdzie do wysokości ok. 750 m n.p.m klimat jest umiarkowanie ciepły ze średnimi temperaturami wynoszącymi od. +6°C do +8°C. Powyżej tej wysokości klimat jest umiarkowanie chłodny ze średnią temperaturą roczną od +4°C do +6°C.

Opady atmosferyczne są wyższe niż w większości regionów naszego kraju i wynoszą ok. 800-900 mm rocznie. W okresie letnim często spotykana jest duża zmienność warunków atmosferycznych w rejonach górskich, gdzie mogą występować intensywne opady deszczu z towarzyszącymi im wyładowaniami atmosferycznymi. Częste inwersje temperatury powodują występowanie mgieł w dolinach. Obszar narażony jest na występowanie silnych południowych wiatrów fenowych (wiatr halny).

Rumosz skalny pod szczytem Mogielicy
fot. Mariusz Micka

PRZYRODA

Urozmaicona rzeźba terenu sprzyja dużej bioróżnorodności gatunków świata roślin i zwierząt. Występowanie poszczególnych gatunków roślinności uzależnione jest w dużej mierze od wysokości nad poziomem morza. Do 600 metrów n.p.m. występuje piętro pogórzy, a powyżej piętro regla górnego. Pogórze zostało na przełomie wieków najbardziej przekształcone w wyniku działalności człowieka. Dawniej – występujące tu mieszane lasy liściaste zostały w większości wykarczowane i przekształcone w pola uprawne i pastwiska. Wzdłuż rzek występują niewielkie lasy porośnięte głównie wierzbami, olszami szarymi i topolami. Występuje tu wiele gatunków roślin chronionych. Wiosną nizinne mokradła zamieniają się w żółte dywany kaczeńców. Na południowych, nasłonecznionych stokach łąk i obrzeżach lasów spotkać możemy w okresie letnim m.in. dziewięćsiły bezłodygowe, należące do rodziny astrowatych.

W strefie regla górnego górskie stoki porastają buczyny karpackie oraz monokultury świerkowe, szczególnie pięknie prezentujące się jesienią, gdy liście zmieniają zabarwienie. Na górskich halach w okresie wiosennym zakwitają krokusy, a jesienią podziwiać możemy zimowity jesienne. Górskie łąki, zwane łąkami mietlicowymi, porasta wiele gatunków kolorowych kwiatów. Bardzo łatwo można wówczas dostrzec wyższe od innych roślin – kwitnące na kolor ciemnoróżowy - mieczyki dachówkowate.

Dziewięćsił bezłodygowy
fot. Mariusz Micka

Głuszec, fot. Paolo Manzi (depositphotos)

Przemierzając górskie szlaki można spotkać wiele gatunków zwierząt. Najwięcej jest zwierzyny płowej: saren, jeleni i dzików. W lasach powiatu występują również gatunki chronione, m.in. wilki, rysie, a w rejonie Gorców i Mogielicy spotkać można również niedźwiedzia brunatnego. Do przedstawicieli mniejszych ssaków zaliczyć należy borsuki, lisy i kuny. Leśne obszary zamieszkuje wiele gatunków ptaków, m.in. sokoły, myszołowy, dzięcioły i sowy. Ci, którzy będą mieli odrobinę szczęścia zobaczyć mogą dudka z przepięknym czubem. Lasy, jaskinie, a także stare budowle dają schronienie wielu gatunkom nietoperzy. Na terenach nizinnych spotkać można bociany oraz czaple siwe. Przemierzając górskie szlaki należy zwracać uwagę na żmije zygzakowate, które nie są tu rzadkością. Prawdziwą ozdobą tutejszej fauny jest salamandra plamista. Ten czarny płaz z żółto-pomarańczowymi plamkami jest symbolem Gorczańskiego Parku Narodowego.

Na północnym stoku Mogielicy utworzony został w 2011 r. faunistyczny rezerwat przyrody w celu ochrony siedlisk głuszca i innych rzadkich gatunków ptaków, m.in. dzięcioła trójpalczastego, sóweczki, puszczyka uralskiego oraz puchacza. Ochronie podlegają również, występujące w górnej partii Mogielicy, osobliwe formy skalne.

LIMANOWA

Miasto położone jest w malowniczej kotlinie śródgórskiej nad potokami Sowlina i Mordarka, u stóp Pasma Łosocińskiego. Jest siedzibą powiatu limanowskiego oraz gmin miejskiej i wiejskiej Limanowa. Przez miasto przebiega droga krajowa nr 28, zwana „trasą karpacką", łączącą Małopolskę z Podkarpaciem i Ukrainą.

Pierwsze dokumenty o miejscowości Limanowa pochodzą z końca XV w. Wówczas występowała pod nazwą Ilmanowa lub Hilmanowa (od nazwiska jednego z niemieckich osadników - Ilmana). Spolszczenie nazwy na Limanowa nastąpiło w 1680 r. Prawa miejskie Limanowa otrzymała od króla Zygmunta II Augusta w 1565 r. Rozwój gospodarczy, który nastąpił po tym wydarzeniu, został przerwany w wyniku potopu szwedzkiego oraz wielkiego pożaru miasta, który miał miejsce 14 marca 1769 roku i strawił niemal całe miasto, nie oszczędzając przy tym kościoła parafialnego i ratusza.

Czasy pod zaborem austriackim przyniosły ożywienie gospodarcze, które zakończyło się wraz z wybuchem I wojny światowej. Wówczas miasto zostało częściowo zniszczone przez wojska rosyjskie. Kolejne straty dla miasta i tutejszej ludności przyniosły działania wojenne w latach 1939-45. Od 1 stycznia 1999 r. Limanowa jest miastem powiatowym, a siedziba Starostwa Powiatowego mieści się przy ul. Marka 9, nieopodal Parku Miejskiego.

Widok na Limanową z Miejskiej Góry
fot. Mariusz Micka

WIELOFUNKCYJNY SZLAK ROWEROWY
Velo Limanowski

Wzdłuż Potoku Jabłonieckiego, w Parku Miejskim, wytyczone zostały nowe wielofunkcyjne szlaki turystyczne. Są to promenady po obu stronach strumienia, połączone kładkami. Szlak wiedzie od zabytkowej części parku na południowy zachód, aż do Pływalni Limanowskiej. Trasa w kształcie ósemki wzdłuż Potoku Jabłonieckiego jest płaska, idealnie nadaje się dla rodzin z dziećmi. Jest to doskonałe miejsce do nordic walking, rodzinnych spacerów i wycieczek rowerowych. Dla spacerowiczów i rowerzystów przygotowano na trasie drewniane wiaty wypoczynkowe, w których można się schronić zarówno przez letnimi promieniami słońca, jak również przez deszczem.

Park Miejski i tutejszy szlak rowerowy jest zarazem początkiem nowego szlaku turystycznego łączącego Limanową z trasą VeloDunajec, prowadzącą z Zakopanego do Wietrzychowic.

Po spacerowym, płaskim odcinku w Parku Miejskim w Limanowej wyjeżdżamy na ul. Zygmunta Augusta i przy stacji paliw kierujemy się w prawo na ulicę Jabłoniecką i podążamy wzdłuż niebieskiego szlaku pieszego w górę w kierunku

Alejki pieszo-rowerowe obok pływalni
fot. Mariusz Micka

wzgórza Jabłoniec. W miarę jak wjeżdżamy coraz wyżej, po lewej stronie ukazują się coraz piękniejsze widoki na wzgórza Pasma Łososińskiego i poprzedzającą je dolinę rzeki Mordarka. Docierając do granic miasta i cmentarza wojskowego nr 368 na Jabłońcu, mijamy po lewej stronie drewniany krzyż, ustawiony w tym miejscu w 2018 r. na pamiątkę 100. rocznicy poświęcenia kościoła pw. MB Bolesnej w Limanowej.

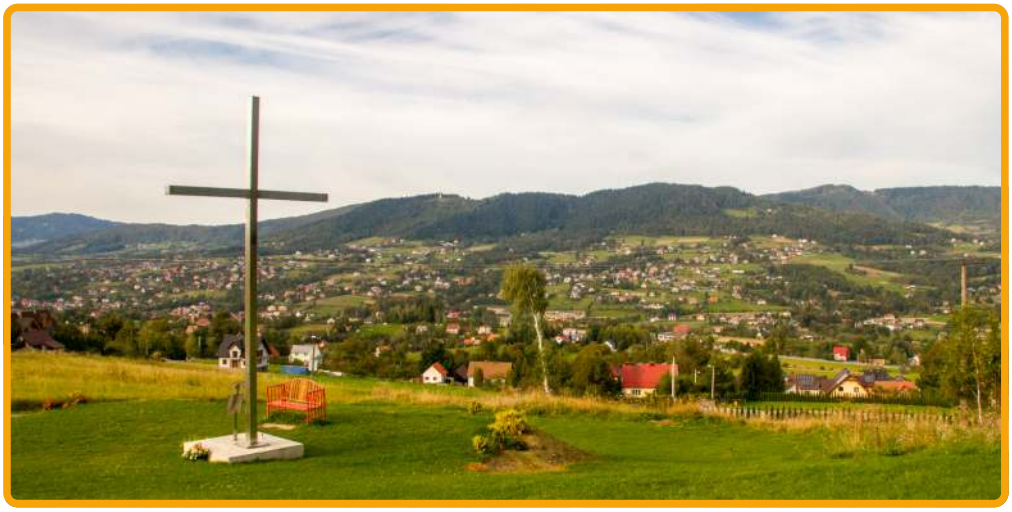

Krzyż na Jabłońcu i widok na Pasmo Łososińskie
fot. Mariusz Micka

MAPA SZLAKU W LIMANOWEJ

VELO Limanowski

SIEĆ SZLAKÓW WIELOFUNKCYJNYCH POWIATU LIMANOWSKIEGO

„Oczy Limanowej" osuwisko

Przełęcz Mółówka

Limanowa-Ski

BZDYCZKA

LIMANOWA GÓRA

Miejska Góra 716

Łysa Góra 781

KURCZABÓWKA

LIPOWE

miasteczko ruchu drogowego

szk.

Schronisko w Łysej Górze

NAD TOREM

SARCZYN

Izba Myśliwska

1984 r.

Nadleśnictwo Limanowa

PORĄBKA

366

RUSINÓWKA

Sanktuarium MB Bolesnej

LDK

LIMANOWA

CHMIELNIK

Starostwo Powiatowe

Dwór Marsów Muzeum Regionalne

dwór Sitowskich i Gibasów

MALARZÓWKA

MORDARKA

Mordarka

Park Miejski

Kaplica Łaski pocz. XIX w.

Miłosierdzia Bożego

STARA WIEŚ

JABŁONIEC

cm. żołnierzy Armii Radzieckiej

reprezentacyjny cmentarz X limanowskiego okręgu cmentarnego

368

Dzielec 543

Jabłoniec 620

Stara Wieś

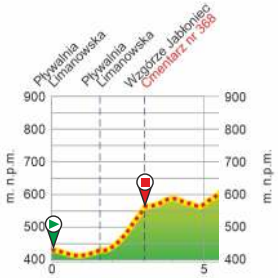

skala 1 : 30 000
1 cm - 300 m

ATRAKCJE TURYSTYCZNE LIMANOWEJ
PARK MIEJSKI

To jedna z największych atrakcji Limanowej - miejsce odpoczynku i rekreacji dla wszystkich osób, niezależnie od wieku i rodzaju uprawianej aktywności fizycznej. Nowo zmodernizowany i rozbudowany park oferuje szereg atrakcji na każdą porę roku.

Park podzielony jest na trzy strefy tematyczne. Najstarsza część parku, wśród zabytkowych koron drzew dających schronienie przed promieniami słońca, jest strefą spotkań towarzyskich i odpoczynku. Znajdują się tu alejki, ławeczki, fontanna posadzkowa oraz muszla koncertowa, w której odbywają się od 2014 r. lokalne uroczystości i koncerty. Otwarcie sceny koncertowej było okazją do przeprowadzenia „Lachowsko-Orawskiego Festiwalu Kultur", prezentującego dorobek kulturalny na pograniczu polsko-słowackim. W pobliżu muszli koncertowej znajduje się muzeum regionalne.

Amfiteatr
fot. archiwum UM w Limanowej

Tam gdzie kończy się zabytkowy XIX wieczny park, rozpoczyna się strefa rekreacji aktywnej. Są tu m.in. place zabaw dla dzieci, trampoliny, zewnętrzna siłownia, pumptrack z torami o różnej skali trudności, park wodny oraz mini pole golfowe. Na stromym zboczu można wśród drzew spacerować drewnianymi ścieżkami z tarasami widokowymi na dolinę Potoku Jabłonieckiego. Właściciele psów mają doskonałe miejsce do aktywnych spacerów ze swoimi zwierzętami. Mieści się tu doskonale wyposażony psi park, w którym znajdują się: tor przeszkód, równoważnia, słupki do slalomu, płotki i wiele innych elementów, na których można zadbać o kondycję czworonogów.

Pumptrack
fot. archiwum UM w Limanowej

Najdalej wysunięta na południe strefa poznawczo-rekreacyjno-edukacyjna to miejsce spotkań przy ognisku, spacerów wzdłuż Potoku Jabłonieckiego wśród, odtworzonej w tym miejscu, naturalnej roślinności łęgowej i nadwodnej. Spacerując alejkami przy tarasach lawendowych można podziwiać ich piękno i rozkoszować się wspaniałym zapachem tych roślin.

Psi park
fot. archiwum UM w Limanowej

MUZEUM REGIONALNE - DWÓR MARSÓW

Mieści się przy wejściu do Parku Miejskiego, od strony Starostwa Powiatowego, w pomieszczeniach zabytkowego Dworu Marsów, pochodzącego z przełomu XVIII i XIX w. Muzeum powstało w 1970 r. z inicjatywy działaczy Polskiego Towarzystwa Turystyczno – Krajoznawczego. Zgromadzone są tu eksponaty pokazujące historię, sztukę i etnografię całego regionu limanowskiego. Ekspozycje stałe podzielone są na następujące treści tematyczne:

„Historia w dewizce zapisana" – to największa w kraju kolekcja – licząca ponad 350 szt. - dewizek /łańcuszków/, za pomocą których przypinano do różnych części garderoby zegarki, klucze, kosmetyki. Kolekcja zawiera także pieczęcie rodowe z okresu od XVIII do XX w.

„W dworze Marsów" – to historia rodu, właścicieli Limanowej, którzy od połowy XIX wieku do roku 1945 byli właścicielami budynku, w którym obecnie znajduje się muzeum. Na wystawie podziwiać można zabyt-kowe meble i fortepian z XIX w. oraz wiele fotografii rodzinnych.

„Świat dawnej apteki na polsko-słowackim pograniczu" – to wystawa poświęcona wielopokoleniowej rodzinie limanowskich farmaceutów. Zgromadzono na niej meble i instrumenty apteczne z okresu od 1813 r. do lat pięćdziesiątych XX w.

„Chciejmy Polski, a będzie! – minister Józef Beck" – przedstawia postać ostatniego ministra spraw zagra-nicznych II RP - Józefa Becka, który w latach 1899-1918 mieszkał w Lima-nowej.

„Polsko-Słowackie braterstwo broni – Bitwa Limanowska 1914" – jest to nowoczesna, multimedialna wystawa poświęcona bitwie limanowskiej. Zaprezentowano na niej zarówno repliki broni, mundury, pamiątki z bitwy, a także nowoczesny multimedialny stół sztabowy z interaktywną mapą.

Oprócz ekspozycji stałych, co kilka miesięcy prezentowane są wystawy czasowe, m.in. przedstawiające twórczość lokalnych artystów. Zwiedzanie muzeum jest odpłatne. Aktualne informacje na temat dni i godzin otwarcia muzeum uzyskać można na stronie internetowej: www.muzeum.limanowa.pl

Dwór Marsów - siedziba Muzeum Regionalnego
fot. archiwum UM w Limanowej

PŁYWALNIA LIMANOWSKA

Po drugiej stronie Parku Miejskiego, przy ul. Zygmunta Augusta 37 znajduje kompleks sportowo-rekreacyjny z krytym basenem. Ten nowoczesny obiekt posiada basen o długości 25 metrów z sześcioma torami pływackimi i podnośnikiem fotelikowym dla osób niepełnosprawnych, basen szkoleniowo-rekreacyjny z hydromasażem, bezpieczny brodzik dla dzieci, a także jacuzzi. Miłośnicy aktywnej zabawy mogą skorzystać z 50-metrowej zjeżdżalni. Na basenie organizowane są zajęcia nauki pływania zarówno dla zorganizowanych grup, jak również dla osób indywidualnych, które chciałyby się nauczyć pływać lub doskonalić swoje umiejętności pływackie pod okiem doświadczonych instruktorów.

W obiekcie jest także łaźnia parowa, łaźnia fińska, grota solna, sala bilardowa, kręgielnia i sala do squasha oraz doskonale zaopatrzony sklep z akcesoriami pływackimi.

Grota solna
fot. Mariusz Micka

Miłośnicy sportów walki spotykają się w profesjonalnym klubie na zajęcia bokserskie, kickboxingu, MMA i brazylijskiego jiu-jitsu.

Po męczącym treningu można wybrać się do kafejki na kawę, ciasto lub smaczne przekąski.

Szczegółowe informacje o godzinach otwarcia i ofercie znajdą państwo na stronie internetowej:

www.plywalnia.limanowska.pl

Pływalnia Limanowska
fot. Archiwum UM w Limanowej

LIMANOWSKI DOM KULTURY

Mieści się przy ulicy Reymonta 3. Znajduje się tu bardzo nowoczesna sala widowiskowo-kinowa na 435 miejsc, a także mniejsza sala konferencyjno-teatralna oraz szereg pracowni, w których swoje pasje i zdolności można zdobywać w licznych kołach zainteresowania. Mieszczą się tu m.in. pracownie: plastyczna i techniczna. Utalentowani mieszkańcy Limanowej i okolicznych miejscowości uczestniczą w zajęciach tanecznych, teatralnych, szachowych. Działa tu Zespół Regionalny „Limanowianie im. Ludwika Mordarskiego, teatr „Co się stało". W budynku mieści się kino Klaps, gdzie obejrzeć można najnowsze premiery filmowe w cyfrowej jakości dźwięku i obrazu. Cały Limanowski Dom Kultury przystosowany jest dla osób niepełnosprawnych, co czyni go dostępnym dla jeszcze szerszego grona osób.

Przy budynku znajduje się nowoczesny skatepark przeznaczony głównie dla miłośników deskorolek i hulajnóg. Przy skateparku jest również sztuczna ścianka wspinaczkowa. Zimą miejsce to zamienia się w duże, profesjonalne lodowisko, doświetlane po zmroku, dzięki czemu czas jego otwarcia jest wydłużony.

MIASTECZKO RUCHU DROGOWEGO

Nieco na północ od LDK, po przeciwnej stronie potoku Sowlina jest malownicza ścieżka pieszo rowerowa, przy której mieści się - jedno z najnowocześniejszych w województwie małopolskim - miasteczko ruchu drogowego. Dzieci i młodzież mogą poznawać w praktyce zasady ruchu drogowego. Miasteczko rowerowe wyposażone jest w ponad 20 gokartów różnej wielkości. Można tu ćwiczyć zasady włączania się do ruchu, pokonywania skrzyżowań, jazdę na rondzie. Obiekt jest bezpieczny, ogrodzony, wyposażony w znaki poziome, pionowe i sygnalizację świetlną.

Skatepark przy Limanowskim Domu Kultury
fot. archiwum UM w Limanowej

Miasteczko ruchu drogowego
fot. Mariusz Micka

KRZYŻ JUBILEUSZOWY

Dojeżdżając do Limanowej nie sposób przeoczyć monumentalnego, białego krzyża, który znajduje się w północnej części miasta, na Miejskiej Górze (716 m n.p.m). Ten 37-metrowy symbol Limanowej wzniesiony został w latach 1997-99 w celu upamiętnienia jubileuszu chrześcijaństwa. Ażurowa, metalowa konstrukcja wraz z betonową podstawą ma wysokość 37 metrów i jest wyższa od krzyża na Giewoncie.

Najłatwiej dostać się na szczyt góry od strony starego kamieniołomu, gdzie przy placu zabaw jest parking. Rozpoczyna się tu żółty szlak, który prowadzi stromą, kamienistą drogą do samego krzyża. Po drodze mijamy piętniaście kapliczek Stacji Drogi Krzyżowej. Przy VIII stacji jest leśna wiata odpoczynkowa i rozgałęzienie szlaków turystycznych. Udając się prosto dojdziemy do Krzyża Milenijnego, a skręcając w prawo i pokonując ok. 400 m. dojdziemy do stacji narciarskiej na Łysej Górze. Po dotarciu na szczyt Miejskiej Góry widzimy śnieżnobiały krzyż z zapierającą dech w piersiach panoramą Limanowej, Beskidu Wyspowego, Sądeckiego, Gorców, Pienin oraz Tatr.

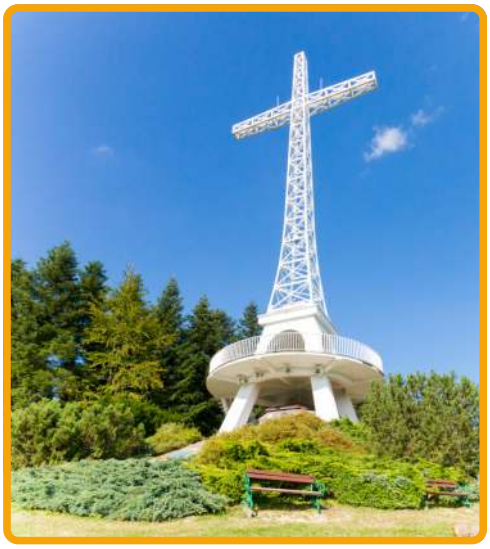

Krzyż Jubileuszowy na Miejskiej Górze
fot. Mariusz Micka

STACJA NARCIARSKA NA ŁYSEJ GÓRZE

Stacja narciarska Limanowa-Ski znajduje się na północnym zboczu Łysej Góry i oddalona jest zaledwie 5 km od centrum Limanowej. U podnóża góry jest parking na 700 samochodów. Na górę wywozi narciarzy 4-osobowa kolejka krzesełkowa. Prowadzą stąd dwie trasy narciarskie: niebieska – widokowo-rekreacyjna, o długości 1000 m oraz licząca 700 m trasa czerwona, posiadająca certyfikat FIS, dla zaawansowanych narciarzy. Osoby uczące się jeździć na nartach mogą skorzystać z dwóch wyciągów orczykowych na łatwych - zielonych trasach.

Stacja narciarska Limanowa-Ski
fot. archiwum UM w Limanowej

Nad bezpieczeństwem narciarzy i snowboardzistów czuwają doświadczeni ratownicy GOPR. Funkcjonuje tu szkoła narciarska z wykwalifikowanymi instruktorami, wypożyczalnia oraz serwis nart. Stacja narciarska posiada dwa punkty gastronomiczne, jeden przy górnej, a drugi przy dolnej stacji wyciągu krzesełkowego.

Kapliczka Drogi Krzyżowej - szlak na Miejską Górę
fot. Mariusz Micka

BAZYLIKA MNIEJSZA MATKI BOSKIEJ BOLESNEJ

Znajduje się w centrum miasta, przy ul. Jana Pawła II i przyciąga uwagę swą smukłą, kamienną konstrukcją z monumentalną wieżą. Jest świątynią murowaną, trójnawową. Drewniane elementy konstrukcji nawiązują do tradycyjnego budownictwa Beskidu Wyspowego. Wnętrze bazyliki zdobią barwne witraże, mozaiki, polichromie i rzeźby. Ołtarz główny pochodzi z 1920 r., a przebudowany został w 1965 r. W centralnej części znajduje się drewniana rzeźba Matki Boskiej Bolesnej z 1753 r, która została przeniesiona z kaplicy w Mordarce w poł. XVIII w.

Bazylika MB Bolesnej
fot. Mariusz Micka

Świątynia należy do dekanatu limanowskiego w diecezji tarnowskiej. Stoi w miejscu dawnego kościoła z 1513 roku, który spłonął w wielkim pożarze miasta w 1769 r. Obecna bryła budowli pochodzi z lat 1910-1918. Tylko kilka elementów dawnego wystroju kościoła udało zachować się przed zniszczeniem. Do ocalałych należy m.in. późnogotycka drewniana chrzcielnica z 1527 r.

3 maja 1991 r. papież Jan Paweł II podniósł kościół w Limanowej do rangi bazyliki mniejszej, a w czerwcu 1998 r. poświęcony został pomnik papieża znajdujący się przed wejściem do świątyni. Bazylika jest miejscem pielgrzymów z całego kraju. Wokół niej znajduje się park z Małą Kalwarią Limanowską, ołtarzem polowym i grotą Matki Bożej z Lourdnes. Plac kościelny otaczają krużganki z kolekcją figurek Matki Boskiej, a także Stacje Drogi Krzyżowej.

Muzeum parafialne
fot. Mariusz Micka

Przy bazylice znajduje się Dom Pielgrzyma oraz muzeum parafialne. Zgromadzone są tu eksponaty związane z historią kościoła i życiem religijnym mieszkańców Limanowej. W większości są to dzieła lokalnych artystów, kapłanów - głównie są to obrazy i rzeźby. Znajduje się tu m.in. kopia Piety Matki Boskiej Bolesnej Limanowskiej wraz z kolekcją szat, obraz ks. Władysława Świdra „Cudowne ocalenie kościoła podczas bitwy pod Limanową w 1914 r." oraz obraz Czesława Lenczowskiego z 1966 r. przedstawiający „Pożar kościoła w Limanowej w 1769 r." Pięknie prezentuje się kościół limanowski i Kapliczka Mordarska wykonana z zapałek. Uwagę przykuwa również XX-wieczna kopia obrazu z około 1670 roku z kościoła oo. Bernardynów w Krakowie, zatytułowana „Taniec śmierci".

WZGÓRZE JABŁONIEC

Cmentarz wojenny nr 368 na Jabłońcu pochodzi z okresu I wojny światowej. Położony jest na wysokości 518 m n.p.m. Pochowani na nim są żołnierze armii austro-węgierskiej i rosyjskiej, którzy zginęli w dniach 7-12 grudnia 1914 roku w trakcie operacji limanowsko-łapanowskiej, podczas której zatrzymano ofensywę wojsk rosyjskich.

Cały cmentarz otoczony jest kamiennym murem. Tuż za bramą znajduje się ośmioboczna kaplica-mauzoleum, murowana z kamienia łupanego i pokryta czerwonym dachem. Cmentarz jest pełen zieleni, wzdłuż alejek ustawione są mogiły poległych żołnierzy. Na cmentarzu w 34 mogiłach zbiorowych i 31 grobach pojedynczych pochowanych zostało ponad 400 żołnierzy austriackich, węgierskich, rosyjskich i jeden Niemiec.

W miejscu śmierci dowodzącego wojskami austro-węgierskimi pułkownika Othmara Muhra znajduje się charakterystyczny pomnik zwieńczony kamienną kulą.

Pomnik żołnierzy radzieckich
fot. Mariusz Micka

Po przeciwnej stronie drogi jest cmentarz żołnierzy radzieckich, poległych w trakcie II wojny światowej. Na cmentarz schodzi się kamiennymi schodami. Kiedyś był to taras widokowy z widokiem na Pasmo Łososińskie. Niestety obecnie wysokie drzewa uniemożliwiają podziwianie panoramy miasta.

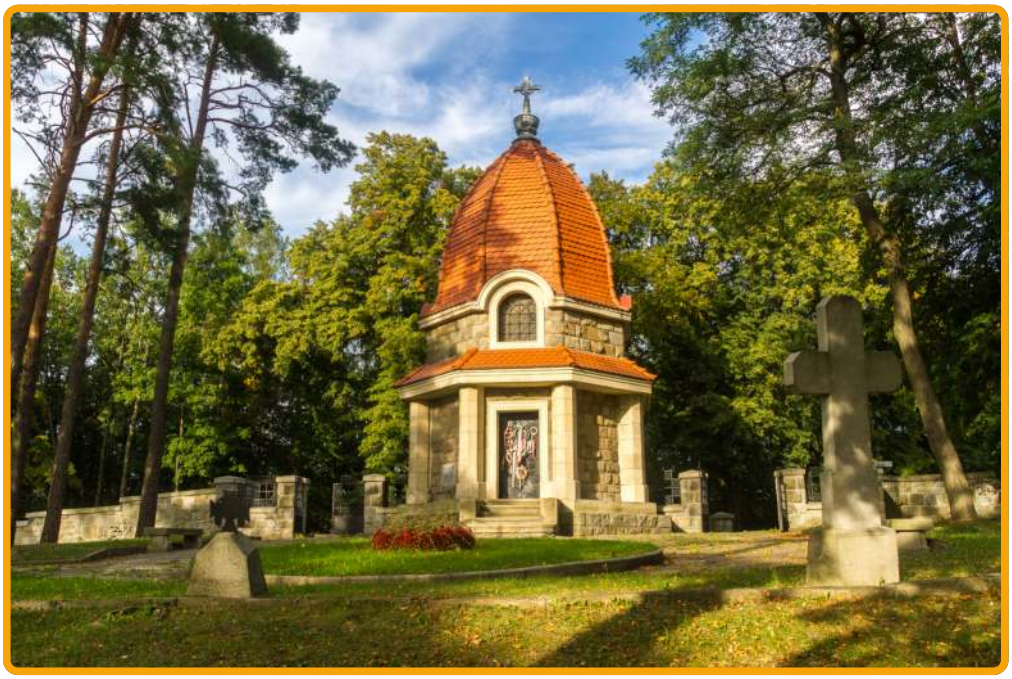

Kaplica na cmentarzu wojennym nr 368
fot. Mariusz Micka

GMINA LIMANOWA

To jedna z największych gmin w powiecie limanowskim, która otacza teren należący do miasta Limanowa. Na obszarze ponad 152 km^2 znajduje się dwadzieścia jeden miejscowości, w których zamieszkuje ok. 25 tysięcy osób. Siedziba urzędu gminy mieści się w Limanowej przy ul. MB Bolesnej 18B. Przez gminę przebiega droga krajowa nr 28 łącząca Zator z Medyką, droga wojewódzka 965 z Limanowej do Bochni i linia kolejowa Nowy Sącz – Kraków.

Doliny rzek Mordarka, Sowlinka i Łososina wykorzystywane są rolniczo. Stoki Gór porastają lasy, które stanowią ok. 40% powierzchni gminy. Na terenie gminy działają Koła Gospodyń Wiejskich oraz zespoły regionalne, gdzie kultywuje się lokalną tradycję i folklor.

W Gminie Limanowa jest kilka zabytkowych kościołów, w których w dalszym ciągu odprawiane są nabożeństwa. W Pisarzowej znajduje się, pochodząca z 1713 r., drewniana świątynia pw. św. Jana Ewangelisty. W Łososinie Górnej jest drewniany kościół pw. Wszystkich Świętych z 1778 r. Najstarszą drewnianą świątynią w gminie jest kościół pw. św. Antoniego Opata w Męcinie z 1685 roku. Posiada on drewnianą konstrukcję zrębową z wieżą o konstrukcji słupowej, na której znajduje się zabytkowy dzwon z początku XVIII w.

Wyjątkowe walory przyrodnicze i turystyczne sprawiają, iż jest to doskonałe miejsce do pieszych i rowerowych wypraw po Beskidzie Wyspowym. Na zboczu Jaworza - najwyższego szczytu Pasma Łososińskiego stoi wysoka, drewniana wieża widokowa, z której można podziwiać piękno Beskidu Wyspowego. Widoki ze zboczy gór na malownicze doliny zapadają długo w pamięci.

Tutejsze lasy dają możliwość odpoczynku i nabrania sił przy śpiewie ptaków i szumiących na wietrze drzewach, a grzybiarze mogą liczyć na obfite zbiory wielu gatunków grzybów, występujących na zboczach tutejszych szczytów górskich.

Widok z Golca na Pasmo Łososińskie i spowitą w porannych mgłach dolinę rzeki Smolnik
fot. Mariusz Micka

WIELOFUNKCYJNY SZLAK ROWEROWY
Velo Limanowski

W Gminie Limanowa trasa wielofunkcyjnego szlaku rowerowego rozpoczyna się przy reprezentacyjnym cmentarzu X limanowskiego okręgu cmentarnego nr 368 w Jabłońcu.

Należy kierować się zgodnie z oznaczeniami niebieskiego szlaku pieszego. Trasa prowadzi wąskimi drogami asfaltowymi do Starej Wsi. Na początku miejscowości skręcamy pod górę w lewą stronę i po przejechaniu ok. 400 m, drogą częściowo nieutwardzoną docieramy do skrzyżowania. Przejeżdżamy przez nie na wprost i po 25 m, za pierwszymi zabudowaniami skręcamy w wąską asfaltową drogę. Po pokonaniu sporego wzniesienia skręcamy w prawo w polną drogę, przy starym drewnianym budynku gospodarczym. W dalszym ciągu kierujemy się pod górę wzdłuż niebieskiego szlaku i po ok 200 metrach docieramy do cmentarza wojennego numer 369 na zboczu wzgórza Golców.

Po minięciu cmentarza i pokonaniu ok. 200 m docieramy do wiat turystycznych, gdzie możemy odpocząć przy dwóch zadaszonych stołach z ławkami. Znajduje się tu kapliczka MB Bolesnej Limanowskiej oraz pomnik poświęcony pamięci beskidzkich przewodników górskich. Po dotarciu na szczyt wzgórza Golców (752 m n.p.m.), zjeżdżamy w dół do drogi asfaltowej. Po przejechaniu ok. 2 km docieramy do skraju lasu. Przy ostatnich zabudowaniach, obok kapliczki, szlak niebieski skręca w lewo na wschód. My natomiast kierujemy się w prawo leśną ścieżką.

Po pokonaniu ok. 1,5 km dojeżdżamy do zabudowań osiedla Podlas i przed wjazdem na główną drogę skręcamy w lewo pod górę, wzdłuż granicy lasu. Po minięciu ostatnich zabudowań kierujemy się w dół do drogi głównej. Tu skręcamy w lewo i dojeżdżamy do ośrodka turystycznego „Pod Ostrą". Znajduje się tu parking i drewniana wiata turystyczna ze stołami i ławeczkami.

Dalszą podróż kontynuujemy pod górę drogą asfaltową, na której corocznie odbywa się samochodowy Wyścig Górski: Limanowa – Przełęcz pod Ostrą, który jest nie lada gratką dla miłośników sportów motorowych. Na krętej drodze można obserwować zmagania najlepszych kierowców rajdowych z całej Europy.

Po przejechaniu 200 m skręcamy w prawo i docieramy do początku ścieżki przyrodniczej „Ostra". Po minięciu szlabanu jedziemy szeroką, szutrową drogą pożarową. Na pierwszym skrzyżowaniu skręcamy w prawo, a następnie w lewo, mijając tablicę edukacyjną. Po przejechaniu 100 m należy zwrócić uwagę na oznaczenie ścieżki przyrodniczej, która od tego momentu prowadzi wąska dróżką pomiędzy drzewami i łatwo to oznaczenie przeoczyć. Po minięciu kolejnej tablicy edukacyjnej docieramy do stromego zejścia do potoku. W tym miejscu są drewniane schody, którymi należy sprowadzić rower w dół i przeprowadzić przez kładkę nad potokiem. Kolejne 200 m to podjazd pod górę. Docieramy na skraj lasu, gdzie znajduje się punkt widokowy. Rozpościera się stąd widok na Krzyż Jubileuszowy na Miejskiej Górze w Limanowej.

Od tego miejsca możemy kierować się zarówno znakami ścieżki przyrodniczej, jak również nowym oznaczeniem szlaku rowerowego w kolorze żółtym. Ścieżka edukacyjna kończy się na parkingu leśnym przy dawnej leśniczówce Franciszka Gęsiaka w Słopnicach.

MAPA SZLAKU W GMINIE LIMANOWA

VELO Limanowski

SIEĆ SZLAKÓW WIELOFUNKCYJNYCH POWIATU LIMANOWSKIEGO

LIPOWE
miasteczko ruchu drogowego
szk
Izba Myśliwska
1984
366
LDK
NAD TOREM
Nadleśnictwo Limanowa
SARCZYN
Schronisko w Lysej Górze
PORABKA
LIMANOWA
RUSINÓWKA
Sanktuarium MB Bolesnej
CHMIELNIK
Starostwo Powiatowe
Dwór Marsów Muzeum Regionalne
dwór Sitowskich i Gibasów
MALARZÓWKA
Park Miejski
MORDARKA
Kaplica Łaski pocz. XIX w.
Miłosierdzia Bożego
547
Słomnicki Potok
STARA WIEŚ
JABŁONIEC
cm. żołnierzy Armii Radzieckiej
reprezentacyjny cmentarz X limanowskiego okręgu cmentarnego
368
Dzielec
543
Rolska Góra
638
Stara Wieś
Jabłoniec
620
Siekierczy
OSP
szk
św. Józefa Rzemieślnika
pomnik ofiar zbrodni hitlerowskiej
Leśniówka
529
Małkowa Górka
Górka
cm. wojenny
369
Golców
752
Kąty
leśniczówka F. Gesiaka
Ścieżka Przyrodnicza „Ostra"
Kuklacz Siekierczyński
704
Kuklacz Przyszowski (Wschodni)
671
Las Księży
Cichoń
OSP
MB Łaskawej
szk
Żydowski Las

skala 1 : 45 000
1 cm - 450 m

ATRAKCJE TURYSTYCZNE GMINY LIMANOWA

CMENTARZ WOJENNY NR 369

Na wschodnim stoku wzgórza Golców, tuż pod lasem, skąd rozpościera się piękny widok na pasmo Łososińskie i Limanową, znajduje się żołnierski cmentarz z 1915 r. Spoczywa na nim w 10 grobach zbiorowych i 16 pojedynczych 47 żołnierzy armii austro-węgierskiej i 32 armii rosyjskiej. Cmentarz ogrodzony jest murem z kamiennymi słupkami połączonymi żelaznymi rurami. Powstał jeszcze w czasie trwania I wojny światowej, gdy w grudniu 1914 r. w wyniku zaciętych walk wojsk austro-węgierskich i rosyjskich zginęło w okolicach Limanowej wielu żołnierzy obu stron konfliktu.

Projektantem cmentarza był Gustav Ludvig, ten sam inżynier, który zaprojektował również pobliski cmentarz nr 368 Limanowa - Jabłoniec. Nekropolia należy do X limanowskiego okręgu cmentarnego. Podczas I wojny światowej, ziemie te należały do zaboru austriackiego. Ministerstwo Wojny Austro-Węgier starannie ewidencjonowało poległych żołnierzy. Oddział Grobów Wojennych C. i K. Komendantury Wojskowej w Krakowie obejmował Galicję Zachodnią, Śląsk Cieszyński i część Moraw, gdzie powstało 388 cmentarzy wojennych.

W pobliżu cmentarza wojennego jest miejsce odpoczynku z wiatą turystyczną oraz pomnik poświęcony pamięci beskidzkich przewodników górskich.

Pomnik poświęcony pamięci beskidzkich przewodników górskich
fot. Mariusz Micka

Cmentarz wojenny nr 369 Stara Wieś - Golców
fot. Mariusz Micka

ŚCIEŻKA PRZYRODNICZA „OSTRA"

Ścieżka przyrodnicza „Ostra" wiedzie leśnymi duktami północnych stoków Ostrej i Cichonia w Nadleśnictwie Limanowa - leśnictwo Ostra. Trasa rozpoczyna się w Starej Wsi przy przystanku autobusowym „Kamping", a kończy przy dawnej leśniczówce Franciszka Gęsiaka w Słopnicach.

Na trasie ścieżki znajduje się pięć przystanków z tematycznymi tablicami edukacyjnymi: „Olszynka karpacka", „Mieszkańcy lasu", „Miejsce widokowe", „Drzewostan dojrzały" i „Łąka przyleśna". Na bogato ilustrowanych tablicach opisane są, występujące tu, gatunki zwierząt, roślin oraz ich środowisko naturalne. Na końcu trasy jest wiata wypoczynkowa z bezpiecznym miejscem przeznaczonym do rozpalenia ogniska oraz tablicą informacyjną.

Ścieżka oznaczona jest zielonym paskiem na białym tle i ma długość 2 km. Czas potrzebny na jej pokonanie to ok. 45-60 min. i polecana jest dla każdego miłośnika aktywnego spędzania czasu na świeżym powietrzu. Pozwala zapoznać się z bogactwem świata roślin i zwierząt.

Na szlaku warto się uważnie rozglądać w poszukiwaniu mieszkańców lasu, których tu nie brakuje. Poza sarnami, dzikami, lisami, lasy te są zamieszkiwane również przez drapieżniki takie jak wilki i rysie, których ślady, przy odrobinie szczęścia, można spotkać na ścieżce przyrodniczej. O wiele łatwiej jednak napotkać na swej drodze pięknie ubarwione salamandry plamiste.

Oznaczenia ścieżki przyrodniczej „Ostra" i szlaku rowerowego
fot. Mariusz Micka

Przystanek nr 3 „Miejsce widokowe"
fot. Mariusz Micka

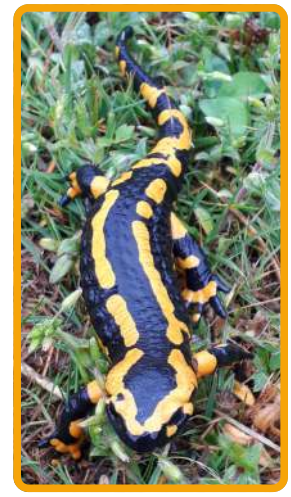

Salamandra plamista
fot. Sonja Rieck from Pixabay

GMINA SŁOPNICE

Znajduje się w centralnej części powiatu limanowskiego w dolinie rzeki Słopniczanka. Powstała 1 stycznia 1997 r. poprzez odłączenie od gminy Tymbark i jest jedną z najmłodszych gmin Polski. Gminę tworzy tylko jedna wieś Słopnice wraz z osadą Zaświercze. Powierzchnia gminy (wsi) to ponad 56 km^2. Słopnice podzielone są na 5 sołectw, w których zamieszkuje ok. 7000 osób. Jest miejscowością z jednym z najwyższych przyrostów naturalnych w Polsce. Jest to również jedna z najdłuższych wsi naszego kraju.

Pierwsze zmianki o osadnikach pochodzą z przełomu XIII i XIV wieku. Wówczas zamieszkiwali oni w dwóch osobnych wsiach: Słopnicy Królewskiej i Słopnicy Szlacheckiej. Pierwsza parafia powstała pod koniec XIV w. W listopadzie 1914 r. Legiony Józefa Piłsudskiego odniosły zwycięstwo w bitwie z wojskami rosyjskimi na Przełęczy Chyszówki (obecnie Przełęcz Marszałka Rydza-Śmigłego). Podczas II wojny światowej, w lasach u stóp Mogielicy, stacjonowały oddziały partyzanckie walczące z hitlerowskim okupantem.

Obecnie jest to nowoczesna wieś z dobrze funkcjonującą bazą noclegową, restauracyjną i miejscami wartymi poznania m.in. zabytkowy drewniany kościół pw. Andrzeja Apostoła oraz dwie izby pamięci, w których poznamy historię i warunki życia tej miejscowości na przełomie XIX i XX w. Osobliwością tej miejscowości jest ponad 300 kapliczek, które można spotkać przy drogach, polach, lasach i na prywatnych posesjach.

We wsi działają zespoły wokalno-taneczne: m.in. „Słopniczanie", „Mali Słopniczanie", „Słopnicki Zbyrcok", Gminna Orkiestra Dęta „Wiolin" które kultywują twórczość ludową.

Słopnice - zachód słońca nad Mogielicą
fot. Mariusz Micka

Kościół pw. św. Jana Pawła II w Słopnicach
fot. Mariusz Micka

WIELOFUNKCYJNY SZLAK ROWEROWY
Velo Limanowski

Trasę rowerową z Limanowej do szlaku VeloDunajec można rozpocząć w gminie Słopnice na parkingu leśnym przy dawnej leśniczówce Franciszka Gęsiaka w Słopnicach. Od tego miejsca kierujemy się na północ, skręcamy w lewo na drogę asfaltową i zgodnie z oznaczeniem ścieżki historyczno-edukacyjnej 1. Pułku Strzelców Podhalańskich AK docieramy do centrum Stopnic Górnych. Przed nami, na wzniesieniu widzimy kościół pw. Matki Bożej Częstochowskiej z lat dziewięćdziesiątych XX w.

Zanim wyruszymy w dalszą podróż warto skręcić w lewo w kierunku widocznej remizy ochotniczej straży pożarnej. W budynku tym, na parterze mieści się Izba Pamięci 1. Pułku Strzelców Podhalańskich AK w Słopnicach, a po lewej stronie remizy jest pomnik partyzancki upamiętniający wydarzenia z 1942 r. Nieco dalej, ok. 200 metrów od remizy jest zabytkowa kapliczka MB Anielskiej. Obok niej jest tablica informacyjna z historią powstania parafii w Słopnicach Górnych.

Od budynku remizy ochotniczej straży pożarnej kierujemy się na pobliskie wzniesienie, gdzie znajduje się nowy kościół pw. Najświętszej Panny Marii Częstochowskiej. Przed świątynią znajduje się drewniana wiata odpoczynkowa ze stołem i ławkami. Kolejny etap drogi prowadzi kilka kilometrów pod górę. Należy się w dalszym ciągu kierować oznaczeniami ścieżki historyczno-edukacyjnej 1. Pułku Strzelców Podhalańskich AK do osiedla Zarębki, gdzie na drzewach znajdują się dodatkowe oznaczenia szlaku rowerowego.

W Zarębkach, obok stacji wodociągowej, jest niewielki parking z wiatą turystyczną. Obok altany stoi kamienny Obelisk Lotników Alianckich, na którym są dwie tablice pamiątkowe. Jedna poświęcona uratowanym pilotom alianckim w 1944 r., a na drugiej są informacje o Zrzutowisku na Dzielcu i ostatnim locie Halifaxa. Z tego miejsca rozpościera się wspaniały widok na górskie Pasmo Ostrej i Zapowiednicę.

Dalsza część szlaku prowadzi głownie drogami nieutwardzonymi pod górę w kierunku osiedla Kuźle. Po dotarciu na to wzniesienie kierujemy się w prawo drogą asfaltową i dojeżdżamy do parkingu przy wielofunkcyjnych trasach „Mogielica".

Wiata turystyczna przy Obelisku Lotników Alianckich
fot. Mariusz Micka

MAPA SZLAKU W GMINIE SŁOPNICE

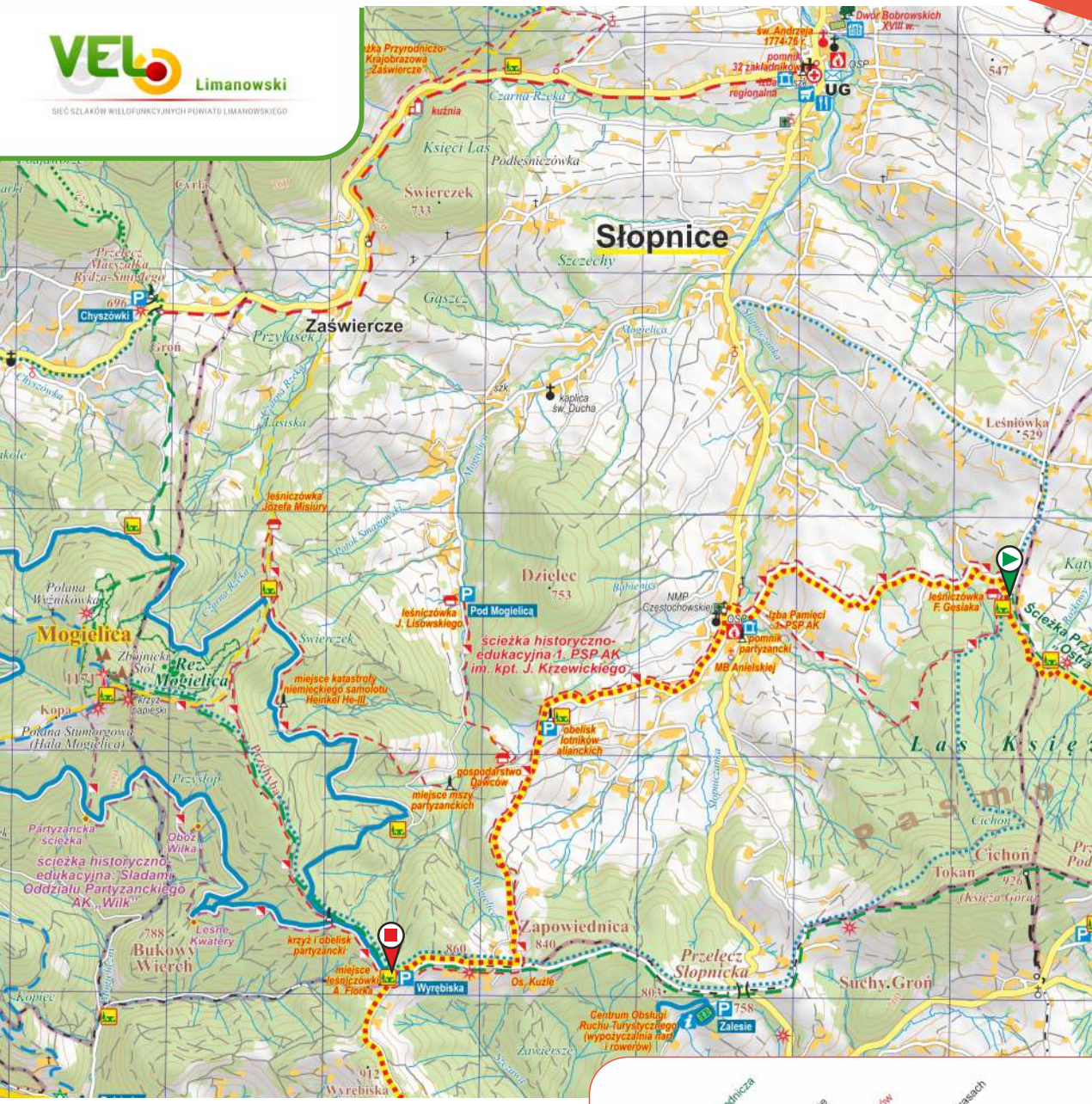

skala 1 : 50 000
1 cm - 500 m

ATRAKCJE TURYSTYCZNE GMINY SŁOPNICE

IZBA PAMIĘCI 1. PSP AK

Izba Pamięci 1. Pułku Strzelców Podhalańskich Armii Krajowej mieści się w budynku remizy OSP w Słopnicach Górnych. Dzięki zaangażowaniu władz gminy i Stowarzyszenia Rekonstrukcji Historycznych 1. PSP AK, obiekt został udostępniony do zwiedzania w maju 2019 roku. Wnętrze izby wyposażone jest w pamiątki z okresu II wojny światowej. Na tle ogromnej fototapety żołnierzy AK z terenu całej limanowszczyzny stoją gabloty w których zgromadzono liczne dokumenty i przedmioty wojskowe i codziennego użytku z okresu okupacji.

Izba Pamięci 1. PSP AK
fot. Mariusz Micka

Bardzo cennym eksponatem Izby Pamięci jest maszyna do pisania, na której ostatni komendant Obwodu AK Limanowa pisał swoje rozkazy. Na środku pomieszczenia wyeksponowano spadochron i zasobnik zrzutowy z wyposażeniem. W narożniku zainscenizowano leśne obozowisko partyzanckie. Po drugiej stronie pomieszczenia odtworzona została góralska izba z domu Dawców, ze starym łóżkiem z siennikiem i skrzyniami do przechowywania ubrań, stare narty, walizy. Wszelkie informacje na temat godzin otwarcia można uzyskać, kontaktując się z pracownikami Urzędu Gminy w Słopnicach /www.slopnice.pl/ lub z Gminną Biblioteką Publiczną w Słopnicach.

http://biblioteka.slopnice.pl/

POMNIK PARTYZANCKI

Na zewnątrz Izby Pamięci, przy remizie OSP w Słopnicach Górnych, po lewej stronie budynku stoi Pomnik Partyzantów. Jego lokalizacja nie jest przypadkowa. W tym miejscu 8 listopada 1942 r. podczas ucieczki został zastrzelony przez hitlerowców Stanisław Kurnyta – założyciel zbrojnej organizacji Chłopskiego Ruchu Oporu, która zajmowała się prowadzeniem nasłuchu radiowego.

Wcześniej stał w tym miejscu inny pomnik z 1974 r. który uległ zniszczeniu i w jego miejsce postawiono w 2009 r. nowy obelisk, który zachował elementy poprzedniego pomnika – orła w koronie, krzyż partyzancki i pamiątkową tablicę. Grób Stanisława Kurnyty znajduje się na cmentarzu parafialnym w Słopnicach Dolnych.

Pomnik Partyzancki obok Izby Pamięci 1. PSP AK
fot. Mariusz Micka

Partyzanckie obozowisko - Izba Pamięci 1. PSP AK
fot. Mariusz Micka

IZBA REGIONALNA

Mieści się w pomieszczeniach Zespołu Placówek Oświatowych w Słopnicach. Inicjatorką zbierania wszelkich przedmiotów związanych z codziennym życiem mieszkańców Słopnic była pani Maria Król – nauczycielka historii tutejszej szkoły. Od lat 60. i 70. XX w. dbała o poszanowanie historii i dziedzictwa kulturowego, namawiała do zbierania i przekazywania niepotrzebnych już rekwizytów. Dzięki jej staraniom zostało ocalonych wiele ciekawych eksponatów nawiązujących do życia codziennego mieszkańców tej małopolskiej wsi. Do dnia dzisiejszego mieszkańcy znajdują w swoich obejściach wiele ciekawych przedmiotów, którymi wzbogacają kolekcję Izby Pamięci.

Izba Pamięci - narzędzia gospodarskie i włókiennicze
fot. Mariusz Micka

Przedstawiono tu życie mieszkańców, ich przedmioty codziennego użytku: garnuszki, moździerze, tary do prania, żelazka, czy kufry na odzież. Osobną ekspozycję stanowią przedmioty związane z wykonywaniem pracy na roli i w warsztatach: cepy, kosy, heble, wrzeciona i inne przedmioty do obróbki wełny i lnu. Bardzo ciekawą ekspozycję stanowią przedmioty związane z życiem uczniów: drewniane tabliczki, które niegdyś służyły zamiast zeszytów, ogromne drewniane cyrkle, ekierki, a nawet drewniany tornister.

Ze względu na to, że Izba Regionalna znajduje się na terenie szkoły, należy wcześniej umówić wizytę. Aktualne dane kontaktowe dostępne są na stronie internetowej:www.zpo.slopnice.pl

POMNIK ZAKŁADNIKÓW

Nieopodal Zespołu Placówek Oświatowych w Słopnicach, tuż przy drodze na Zaświercze i Przełęcz Marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego stoi pomnik ofiar egzekucji 32 zakładników uprowadzonych i rozstrzelanych przez hitlerowców późnym wieczorem 17 lipca 1944 r. Była to akcja odwetowa okupanta za uprowadzenie przez partyzantów z plutonu gospodarczego OP AK „Wilk" dra Ewalda Kulschewskiego – Zastępcę Szefa Wydziału Prasy w rządzie Generalnego Gubernatorstwa. Nawet próba wymiany dra Kulschewskiego w zamian za zakładników nie przyniosła rezultatów i zostali oni demonstracyjnie zamordowani przez gestapo.

W roku 1971 został odsłonięty pomnik upamiętniający tamte wydarzenia. Autor projektu to miejscowy artysta Andrzej Kwiatkowski. Pomnik przedstawia więźnia wychodzącego z ruin i trzymającego na ramieniu orła, który rozerwał kajdany wyzwalając go z niewoli. Pomnik został odrestaurowany w 2019 r, a opiekę nad nim sprawują uczniowie pobliskiej szkoły.

Pomnik Ofiar Hitleryzmu w Słopnicach
fot. Mariusz Micka

Izba Pamięci - wyposażenie pomieszczeń mieszkalnych
fot. Mariusz Micka

ŚCIEŻKI HISTORYCZNO-EDUKACYJNE

W okresie II wojny światowej na pograniczu Beskidu Wyspowego i Gorców działały oddziały partyzanckie Armii Krajowej. W rejonie Mogielicy, Cichonia i Dzielca stacjonowały pododdziały 1. Pułku Strzelców Podhalańskich AK. Dzięki staraniom Stowarzyszenia Rekonstrukcji Historycznych, Gminy Słopnice i Nadleśnictwa Limanowa powstały dwie ścieżki historyczno-edukacyjne: 1. PSP AK im. kpt. Juliana Krzewickiego „Filipa" oraz ścieżka Śladami Oddziału Partyzanckiego AK „Wilk" w celu upamiętnienia i ocalenia od zapomnienia bohaterskich czynów walki z okupantem.

1. PUŁKU STRZELCÓW PODHALAŃSKICH AK

Ścieżka nosi nazwę ostatniego komendanta Obwodu AK Limanowa kpt. Juliana Krzewickiego „Filipa". Swój początek ma przy remizie OSP, gdzie mieści się Izba Pamięci 1. PSP AK w Słopnicach Górnych. Jej długość wynosi ok. 21 km i prowadzi przez ważne historycznie miejsca związane z działalnością 1. PSP AK. Oznaczona jest biało-czerwonym kwadratem. Na trasie jest 12 punktów przystankowych. Każde miejsce oznaczone jest tablicą informacyjną, gdzie opisano ważne wydarzenia, m.in. gajówki i leśniczówki, w których były punkty kontaktowe poszczególnych grup partyzanckich, miejsce na których żołnierze odbierali zasobniki ze sprzętem niezbędnym do walk, miejsca, gdzie odbywały się msze polowe, a także miejsce katastrofy niemieckiego samolotu wojskowego.

Pomnik i Krzyż Partyzancki na ścieżce 1. PSP AK
fot. Mariusz Micka

ŚLADAMI ODDZIAŁU AK „WILK"

Trasa prowadzi południowymi zboczami Mogielicy, gdzie stacjonował odział AK „Wilk". Na trasie są cztery punkty z tablicami informacyjnymi opisujące leśne kwatery oddziału, obóz „Wilka" partyzancką ścieżkę i szczyt Mogielicy. Przemierzając ten szlak, który rozpoczyna się na trasie 1. PSP AK przy Krzyżu Partyzanckim dowiemy się w jakich warunkach stacjonowały leśne oddziały partyzanckie, jak były zorganizowane, na jakim terenie działały i jakie najważniejsze wydarzenia związane są z działalnością Oddziału Partyzanckiego AK „Wilk".

Na ścieżce Śladami Oddziału Partyzanckiego AK „Wilk"
fot. Mariusz Micka

KOŚCIÓŁ pw. św. ANDRZEJA APOSTOŁA

Zabytkowy drewniany kościół pw. św. Andrzeja Apostoła mieści się w samym centrum Słopnic, przy skrzyżowaniu dróg. Powstał on w latach 1774 – 1776. Jest to najważniejszy i najstarszy zabytek Słopnic. Kościół ogrodzony jest kamiennym murem, a przed bramą wejściową znajduje się murowana dzwonnica z trzema dzwonami. Kościół jest konstrukcji zrębowej, trójnawowej, nie posiada wieży, a jedynie niewielką sygnaturkę w środkowej części dachu. Wnętrze kościoła zdobi ołtarz główny z obrazem „Święta rozmowa" pochodzący z 1637 roku, przedstawiający Maryję z Dzieciątkiem, św. Andrzeja i św. Mikołaja. W kościele są również dwa ołtarze boczne, chrzcielnica i ambona. Poddasze kościoła jest schronieniem najbardziej zagrożonych wyginięciem gatunków nietoperzy w Europie: podkowca małego i nocka dużego.

Na placu przykościelnym stoi, przeniesiona tu z osiedla Czajnówki, odrestaurowana kamienna kapliczka – figurka z 1901 r. uważana za jeden z najpiękniejszych zabytków sztuki sakralnej w Słopnicach.

Tuż obok niewielkiego kościoła pw. św. Andrzeja Apostoła, który nie jest w stanie pomieścić wszystkich wiernych przybywających na msze, powstał nowy kościół pw. św. Jana Pawła II o niesamowitej architekturze nawiązującej do góralskiej tradycji, który jest obecnie uważany za jeden z najpiękniejszych nowopowstałych kościołów w Polsce.

Drewniany kościół pw. św. Andrzeja Apostoła w Słopnicach
fot. Mariusz Micka

DWÓR BOBROWSKICH

Po północnej stronie potoku Słopniczanka, w pobliżu kościoła pw. św. Andrzeja Apostoła mieści się zabytkowy park z 400-letnimi dębami, kasztanowcami i lipami oraz niewielkim stawem z roślinnością wodną. Pośród tych drzew otoczonych kamiennym murem, stoi klasycystyczny Dwór Bobrowskich z pocz. XIX w., gdzie podczas II wojny światowej mieścił się szpital, w którym leczono miejscową ludność oraz partyzantów walczących z okupantem. Obecnie obiekt jest własnością prywatną i wejście na teren parku możliwy jest za zgodą właściciela.

Dwór Bobrowskich
fot. Mariusz Micka

SZLAK KAPLICZEK

Słopnice to pod wieloma względami wieś niezwykła, zarówno historycznie, demograficznie jak również kulturowo. Przemierzając tę miejscowość nie sposób nie zauważyć dużej ilości obiektów sztuki sakralnej w postaci kapliczek i figur świętych. W Słopnicach jest ich ponad 300 i w dalszym ciągu przybywa. Znajdziemy tu zarówno duże kapliczki domkowe przy drogach, nawiązujące swoim kształtem do budowli kościołów, niewielkie kapliczki słupkowo szafkowe, jak również niewielkie figury świętych umieszczane nie tylko przy drogach, ale również na prywatnych posesjach. Stawianie kapliczek wywodzi się tutaj z wielowiekowej tradycji. Autorami tych niesamowitych obiektów sakralnych są głównie miejscowi twórcy, stolarze i cieśle, którzy budowali je najczęściej w jakiejś intencji: głównie w ramach prośby o błogosławieństwo rodziny, podziękowania za wyzdrowienie, lub potomstwo. Część kapliczek jest wykorzystywana przy okazji celebrowania świąt, odprawiane są przy nich majówki, msze i procesje.

Krzyż Papieski na Mogielicy
fot. Mariusz Micka

Kaplica Matki Bożej Anielskiej w Słopnicach
fot. Mariusz Micka

Jednym z najbardziej znanych krucyfiksów jest trzymetrowy krzyż w formie pastorału papieskiego znajdujący się na południowo-wschodnim zboczu Mogielicy, który został tu postawiony w 2004 r. w celu upamiętnienia 50. rocznicy wycieczki księdza Karola Wojtyły na tę górę. Każdego roku, w ostatnią niedzielę sierpnia w tym miejscu odprawiane jest uroczyste nabożeństwo.

PRZEŁĘCZ SŁOPNICKA

Znajduje się na wysokości 766 m n.p.m. w grzbiecie ciągnącym się od Cichonia (926 m n.p.m.) na zachód w stronę Mogielicy (1070 m n.p.m.). Znajduje się tu mała kapliczka i tablica informacyjna. Przełęcz stanowi administracyjną granicę pomiędzy gminą Słopnice i Kamienica. Z tego miejsca prowadzi droga do parkingów pod Mogielicą, skąd można rozpocząć wędrówki po wielofunkcyjnych trasach turystycznych wokół Mogielicy.

Przełęcz Słopnicka
fot. Mariusz Micka

MOGIELICA

To najwyższy szczyt Beskidu Wyspowego, mierzący 1171 m n.p.m., zwany także przez miejscową ludność Kopą, ze względu na charakterystyczny kształt wierzchołka. Cały masyw Mogielicy położony jest na terenie trzech gmin: Słopnice, Dobra i Kamienica. Różnice wysokości względem dolin rzek otaczających ten szczyt dochodzą do 760 m. Cały masyw jest porośnięty lasami świerkowo-jodłowymi i buczyną karpacką, natomiast szczytowa partia lasu to jedyny w całym Beskidzie Wyspowym fragment regla górnego porośnięty skarłowaciałym lasem świerkowym. Mogielica jest ostoją wielu rzadkich gatunków zwierząt, spotkać tu można m.in. rysia euroazjatyckiego, wilki, kumaka górskiego, głuszce, cietrzewie, puchacze, a nawet niedźwiedzia brunatnego. W północnej części szczytowej jest ambona skalna, zwana Zbójnickim Stołem, gdzie według legend zbójnicy liczyli na niej zrabowane pieniądze.

Na północnym stoku Mogielicy w 2011 r. utworzono rezerwat przyrody w celu ochrony rzadkich gatunków ptaków, w tym siedliska głuszca.

W przeszłości, na zboczach Mogielicy, mieszkańcy okolicznych wsi wypasali ogromne stada owiec. Po zaprzestaniu wypasu hale zaczęły zarastać, jednak w dalszym ciągu stanowią charakterystyczny krajobraz tej góry, skąd rozpościerają się niesamowite widoki nie tylko na Beskid Wyspowy, ale również na Beskid Żywiecki, Gorce, Pieniny, Tatry. Największą i zarazem najwyżej położoną jest Polana (Hala) Stumorgowa na południowo-zachodnich zboczach góry. Znajduje się tu wiata turystyczna i ławeczki, skąd można rozkoszować się wspaniałymi widokami. Na północnym grzbiecie, z Polany Wyżnikówka, rozpościera się widok na przełęcz Rydza-Śmigłego, Słopnice, Pasmo Łososińskie i pobliski Łopień (961 m n.p.m.). Wędrując od strony Jurkowa, skąd prowadzi na szczyt Mogielicy droga krzyżowa, mijamy drugą co do wielkości Polanę Cyrla. Na szczycie znajduje się drewniana, zadaszona wieża widokowa o wysokości 22 metrów.

Wokół góry Mogielica utworzone zostały wielofunkcyjne trasy turystyczne do uprawiania narciarstwa biegowego, turystyki pieszej i rowerowej.

Widok na szczyt Mogielicy z Polany Stumorgowej. Po lewej stronie widoczna Polana Wyżnikówka
fot. Mariusz Micka

WIELOFUNKCYJNE TRASY TURYSTYCZNE „MOGIELICA"

Mogielica przyciąga nie tylko turystów wędrujących szlakami górskimi, zdobywających kolejne szczyty Beskidu Wyspowego, ale coraz częściej rowerzystów i miłośników nart biegowych. To właśnie z myślą o nich powstała wokół Mogielicy 21-kilometrowa trasa turystyczna, która w okresie zimowym jest przygotowana do uprawiania narciarstwa biegowego. Trasy są profesjonalnie przygotowane, na bieżąco ratrakowane i wyciskany jest na nich ślad do uprawiania narciarstwa klasycznego. Doskonałe warunki topograficzne i klimatyczne panujące na zboczach góry powodują, że narciarze mogą liczyć na śnieg przez kilka zimowych miesięcy. Na Polanie Stumorgowej dodatkowo jest przygotowywana krótsza trasa – pętla o długości 2 km. Z tej trasy często korzystają użytkownicy nart skiturowych.

W okresie, gdy zaniknie pokrywa śnieżna z trasy korzystają rowerzyści, a także miłośnicy nordic walking. Często na wyprawy wybierają się całe rodziny.

Początek tras przy Pomniku Partyzanckim
fot. Mariusz Micka

Narciarstwo skiturowe na Polanie Stumorgowej
fot. Paweł Mucha

Trasy wokół Mogielicy mają jednolite znakowanie i co kilometr spotkamy słupki z oznaczeniem odległości i poziomem trudności. Większość trasy jest łatwa do pokonania dla każdego miłośnika nart biegowych i rowerów, jednak są też odcinki trudniejsze – głównie ze względu na duże nachylenie stoków. Takie miejsca oznaczone są kolorem czerwonym, a w dwóch miejscach mamy oznaczenie czarne, mówiące o odcinkach najtrudniejszych, na których trzeba szczególnie uważać.

Najlepszym miejscem do rozpoczęcia wypraw narciarskich i biegowych wokół Mogielicy jest parking Wyrębiska lub odległy o 3 km stąd parking przy Centrum Obsługi Ruchu Turystycznego „Zalesie" przy Przełęczy Słopnickiej.

GMINA SŁOPNICE

MAPA WIELOFUNKCYJNYCH TRAS TURYSTYCZNYCH „MOGIELICA"

skala 1 : 30 000
1 cm - 300 m

GPX QRCode
Trasa Mogielica

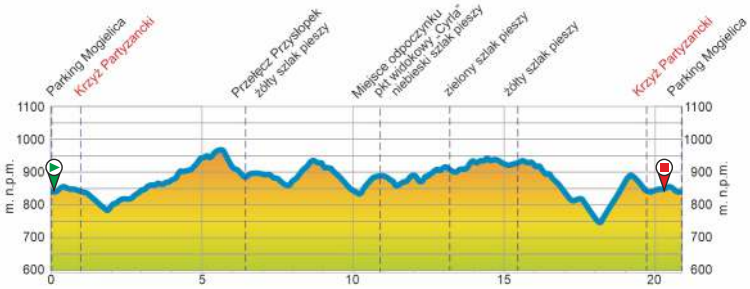

GMINA KAMIENICA

Położona jest w południowej części powiatu limanowskiego w dolinie rzeki Kamienica, która jest naturalną granicą Beskidu Wyspowego i Gorców. Powierzchnia tej gminy wynosi 96 km^2. W pięciu miejscowościach gminy: Szczawie, Zalesiu, Zbludzy, Zasadnem i Kamienienicy mieszka ok. 8000 osób. Większość obszaru gminy pokrywają zalesione zbocza górskie. Najwyższe szczyty w okolicy to Turbacz (1310 m n.p.m.), Gorc (1228 m n.p.m.) i Modyń (1029 m n.p.m.). W zachodniej części gminy znajduje się, utworzony w 1981 r., Gorczański Park Narodowy, obejmujący swym zasięgiem masywy Gorca i Turbacza. Położenie gminy daje doskonałe warunki do uprawiania turystyki o każdej porze roku.

Przywilej lokacyjny dla wsi Kamienica wydała 9.03.1330 roku Katarzyna, zwierzchniczka klasztoru starosądeckiego, co było ukoronowaniem wieloletniej akcji kolonizacyjnej klarysek w dolinie Kamienicy. Wcześniejsze informacje mówią o roku 1297 jakoby wieś była lokowana przez Gryfinę, wdowę po Leszku Czarnym – nie znaleziono jednak potwierdzenia w źródłach. Do 1782 r. ziemiami tymi zarządzał klasztor Klarysek ze Starego Sącza, gdy dobra klasztorne zostały skonfiskowane i oddane w zarządzanie węgierskiej rodzinie Szalayów.

W roku 1830 Józef Kirchner wykupił „państwo kamienieckie" od rządu austriackiego i przekazał swojemu synowi Maksymilianowi Marszałkowiczowi, który przyczynił się do dużego rozwoju gospodarczego tych ziem i poprawy bytu jej mieszkańców.

Podczas II wojny światowej okoliczne leśne wzgórza były schronieniem i miejscem działań oddziałów partyzanckich. Obecnie na terenie gminy znajdują się trzy parafie: w Kamienicy, Szczawie i Zalesiu, a także Gminny Ośrodek Kultury organizujący lokalne wystawy, koncerty, spotkania i inne wydarzenia promujące lokalną kulturę i sztukę.

Pomnik górala w centrum Kamienicy
fot. Mariusz Micka

WIELOFUNKCYJNY SZLAK ROWEROWY
Velo Limanowski

Ostatni etap szlaku rowerowego łączącego Limanową z trasą Velo-Dunajec wiedzie przez Gminę Kamienica. Początek tego odcinka szlaku rozpoczyna się przy parkingu Wyrębiska – będącego początkiem wielofunkcyjnych tras turystycznych „Mogielica". Od tego miejsca, po krótkim podjeździe, rozpoczyna się niemal 4-kilometrowy zjazd w kierunku Szczawy. Po przejechaniu nad urokliwą górską rzeką Kamienica skręcamy w lewo i od tego miejsca jedziemy wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 968 bezpieczną ścieżką rowerową. Po dojechaniu do Kamienicy, na wysokości skrętu na Zasadne, skręcamy lekko w lewo, podążamy wzdłuż rzeki i po przejechaniu ok. 1,5 km dojeżdżamy do Gminnego Parku Przyrodniczego ze skateparkiem. Za nim znajduje się droga z Limanowej do Kamienicy. Po przeciwnej stronie szosy widzimy Dworek Marszałkowicza w otoczeniu zabytkowego parku. Na skrzyżowaniu skręcamy w prawo w kierunku centrum, gdzie na skwerku po lewej stronie przywita nas pomnik górala. Tu skręcamy najpierw w prawo i po przejechaniu 50 m przy kościele pw. Przemienienia Pańskiego i Nawiedzenia NMP z pocz. XX w.

Ścieżka rowerowa wzdłuż drogi wojewódzkiej 968
fot. Mariusz Micka

skręcamy na południe w lewo. Tuż za kościołem, po lewej stronie jest cmentarz, na którym stoi zabytkowa kaplica grobowa rodziny Szalajów. Od tego momentu rozpoczynamy długi podjazd drogą asfaltową do osiedla Klenina w paśmie Gorców. Na szczycie docieramy do granicy powiatu limanowskiego, skąd możemy podziwiać panoramę Kamienicy.

Dalsza droga prowadzi szczytami Gorców przez Goły Wierch (781 m n.p.m.), Twarogi (845 m n.p.m.) do Tylmanowej, gdzie łączy się ze szlakiem rowerowym VeloDunajec.

Dwór Marszałkowicza w Kamienicy
fot. Mariusz Micka

MAPA SZLAKU W GMINIE KAMIENICA

VELO Limanowski
SIEĆ SZLAKÓW WIELOFUNKCYJNYCH POWIATU LIMANOWSKIEGO

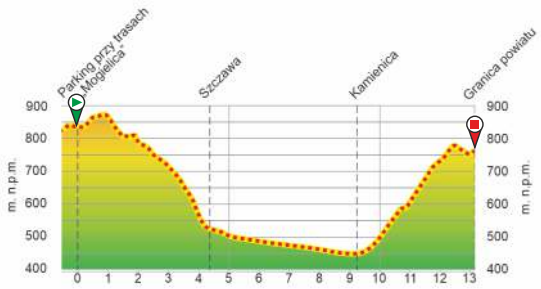

skala 1 : 60 000
1 cm - 600 m

ATRAKCJE TURYSTYCZNE GMINY KAMIENICA

SZCZAWA

Wieś położona jest w malowniczej okolicy wśród gór i lasów Gorców oraz Beskidu Wyspowego. Przepływają przez nią trzy potoki mające ujście w rzece Kamienica. Nazwa tej miejscowości wywodzi się od występujących tu wód leczniczych „Szczawa". Pierwsze wzmianki o osadzie pochodzą z 1607 roku i wskazują, że była ona przysiółkiem Kamienicy. Do 1760 r. była ona władana przez Klaryski Starosądeckie. W 1833 r. Józef Kirchner odkupił tę ziemię na licytacji. Po 1838 r. zaczęły powstawać tu tartaki i huty. W tamtym okresie Szczawa często zmieniała właścicieli. Podczas II Wojny Światowej mieściła się tu kwatera 1. Pułku Strzelców Podhalańskich Armii Krajowej, a okoliczne lasy były bazą polskich partyzantów. Na terenie Szczawy znajduje się pijalnia szczawskich wód mineralnych. Obiekt jest jedną z głównych atrakcji tej miejscowości, podobnie jak zabytkowy drewniany kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa oraz muzeum 1. Pułku Strzelców Podhalańskich Armii Krajowej znajdujące się przy kościele.

Nowy kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa
fot. Mariusz Micka

RZEKA KAMIENICA I WODOSPAD „SPAD"

Ta górska rzeka swe źródła ma na północnej stronie masywu Jaworzyny Kamienickiej, jest dopływem Dunajca, a jej długość wynosi 33 km. Nazwa pochodzi najprawdopodobniej od kamienistego dna, które wypełnia koryto rzeczne. Na co dzień jest to niewielka rzeka, która po intensywnych opadach deszczu potrafi bardzo gwałtownie wzbierać.

Wodospad „Spad"
fot. Mariusz Micka

W północnej części Szczawy, na osiedlu Koszarki, przy drodze wojewódzkiej możemy zobaczyć niewielki wodospad „Spad". Jego wysokość to zaledwie ok. 220 cm, jednak jest to jeden z najwyższych wodospadów w Beskidach. Największe wrażenie robią masy spadającej wody po intensywnych opadach atmosferycznych. Do wodospadu najlepiej dotrzeć od strony północnej, gdyż przylega on od południa do drogi wojewódzkiej nr 968.

PIJALNIA WÓD MINERALNYCH

O właściwościach leczniczych wód szczawskich wspominał już w XV w. Jan Długosz, a Stanisław Staszic w dziele „O ziemiorództwie Karpatów" opisywał ich właściwości lecznicze. Obecnie z trzech źródeł: „Szczawa I", „Hanna" oraz „Dziedzilla" wydobywane są wysokozmineralizowane wody wodorowęglanowo – chlorkowo – sodowe wspomagające leczenie takich dolegliwości jak: przewlekłe choroby górnych dróg oddechowych, choroby przewodu pokarmowego, naczyń krwionośnych i układu krążenia. Pierwszą pijalnię wód mineralnych w Szczawie zbudował w 1938 r., balneolog Antoni Gryzina-Lasek. Od 2010 r. pijalnia wód mineralnych mieści się w nowym budynku. Dowiemy się tu wszystkiego na temat właściwości tutejszych wód i będziemy mogli zakupić wodę butelkowaną lub napełnić własny pojemnik i wybrać się na spacer po okolicy.

Pijalnia Wód Mineralnych w Szczawie
fot. Mariusz Micka

DEPTAK DO OSIEDLA ŁUSZCZKI

W odległości ok 100 m od pijalni wód mineralnych, tuż przy kościele, rozpoczyna się deptak w kierunku osiedla Łuszczki. Prowadzi on wzdłuż górskiego potoku Głębieniec. Znajdują się tam liczne ławeczki, gdzie w cieniu drzew można odpocząć. Wieczorową porą deptak jest oświetlony. Warto wybrać się na spacer lub odbyć rowerową wycieczkę, aby na osiedlu Łuszczki zobaczyć zachowane do dzisiejszych czasów tradycyjne budownictwo drewniane oraz pięknie ozdobioną kwiatami drewnianą kapliczkę szafkowo-słupkową. Bacznie przyglądając się strumieniowi zobaczymy wychodnie skalne, które powstały na skutek wymywania przez wody wezbraniowe po intensywnych opadach deszczu.

Deptak do os. Łuszczki
fot. Mariusz Micka

KOŚCIÓŁ PARTYZANCKI

Tuż obok murowanego kościoła parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa znajduje się przepiękny mały drewniany kościół. Powstał on w latach 1958-1960 w miejscu, gdzie po II wojnie światowej stał drewniany barak, w którym były odprawiane msze. Kościół ma konstrukcję zrębową i wybudowany został na podobieństwo tradycyjnego budownictwa w tym regionie. Ołtarz główny jest wykonany z drewna, a w centralnej części umieszczono figurę Serca Jezusa. Oprócz ołtarza głównego są jeszcze dwa ołtarze boczne. Po lewej stronie ołtarz św. Józefa, a po prawej ołtarz pw. MB Ludźmierskiej - zwany również partyzanckim, gdyż znajdują się w nim elementy kaplicy partyzanckiej z okresu II wojny światowej. Wpadające przez witraże promienie słońca nadają temu miejscu wyjątkowego charakteru.

Drewniany kościół partyzancki w Szczawie
fot. Mariusz Micka

MUZEUM 1. PSP AK

Muzeum 1. Pułku Strzelców Podhalańskich AK mieści się przy budynku parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa. W tym niewielkim murowanym obiekcie zgromadzono szereg pamiątek, dokumentów, mundurów, map, zdjęć i przedmiotów życia codziennego oddziałów partyzanckich, które stacjonowały w okolicy Szczawy – głównie na zboczach Mogielicy, gdzie mieściły się punkty zrzutu sprzętu niezbędnego do walki z hitlerowskim okupantem.

Izba Pamięci została utworzona 2 maja 1987 r. i początkowo mieściła się w pomieszczeniach budynku plebanii. W roku 1989 Kuria Diecezjalna w Tarnowie zaakceptowała projekt proboszcza tutejszej parafii ks. Prałata Edwarda Fąfary dotyczący przeniesienia ekspozycji do dawnych pomieszczeń gospodarczych obok plebanii. Obecny budynek został zaadoptowany na pomieszczenia muzealne dzięki wielkiemu zaangażowaniu mieszkańców Szczawy i wsparciu polskiej polonii z Kanady.

Muzeum jest hołdem dla wszystkich walczących o wolną Polskę i wspierających oddziały partyzanckie stacjonujące w okolicach Szczawy.

Muzeum 1. Pułku Strzelców Podhalańskich Armii Krajowej
fot. Mariusz Micka

CENTRUM OBSŁUGI RUCHU TURYSTYCZNEGO „ZALESIANKA"

Ośrodek sportowy mieści się w Zalesiu, w przysiółku Wierchy ponad Przełęczą Słopnicką. Jest to obiekt, na którym znajduje się nowoczesne boisko piłkarskie. Ponadto jest tu informacja turystyczna oraz wypożyczalnia sprzętu sportowego, która zimą oferuje możliwość wypożyczenia nart biegowych, kijków i butów narciarskich, a latem rowerów i akcesoriów (kaski, rowerowe foteliki dziecięce), w tym rowerów dla osób niepełnosprawnych.

Jest to zaplecze logistyczne do obsługi ruchu turystycznego tutejszych tras narciarstwa biegowego i stadionu piłkarskiego oraz wielofunkcyjnych tras turystycznych „Mogielica". Przy stadionie LKS Zalesianka w zimie przygotowywana jest pętla narciarskiej trasy biegowej o długości 1200 m zwana „małą pętlą".

Na co dzień na stadionie piłkarskim ćwiczą zawodnicy Ludowego Klubu Sportowego „Zalesianka". Obiekt służy również do organizacji szeregu zgrupowań sportowych o każdej porze roku. Odpowiednie zaplecze logistyczne i przede wszystkim położenie ośrodka na dużej wysokości nad poziomem morza stwarza doskonałe warunki dla sportowców ze wszystkich stron Polski do treningu wytrzymałościowego. Stadion jest najwyżej położonym obiektem tego typu w Polsce - znajduje się na wysokości 772 m. n.p.m.)

Baza sportowa „Zalesianka" wykorzystywana jest do przeprowadzania lokalnych i ogólnopolskich zawodów sportowych. Tutaj także początek ma trasa „Zalesie"

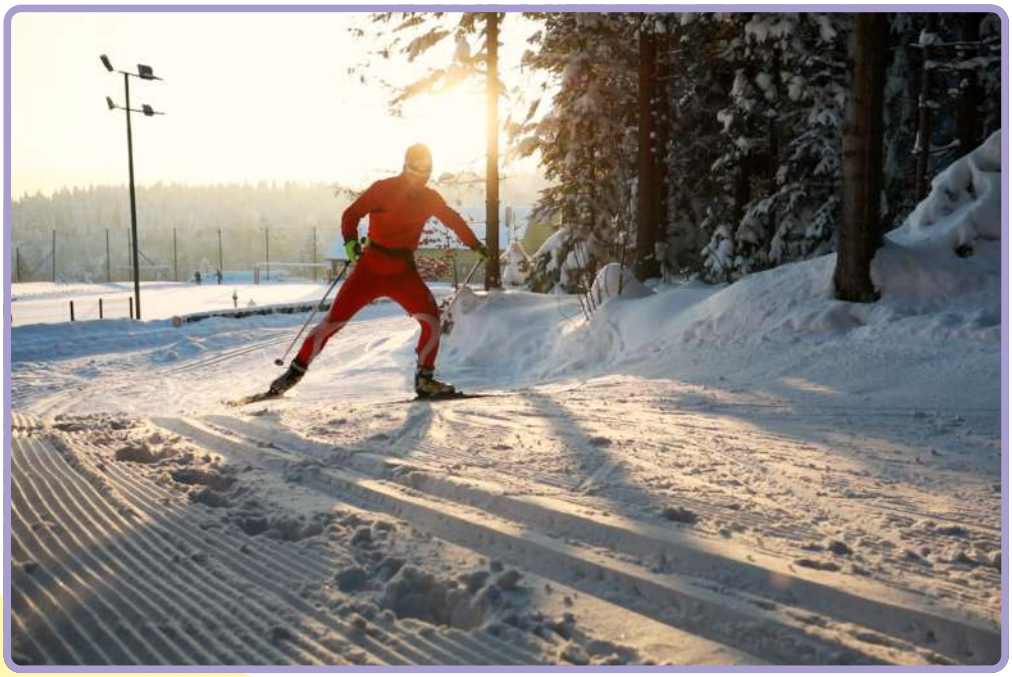

Trening narciarski na „małej pętli"
fot. Paweł Mucha

KAMIENICA

Miejscowość Kamienica położona jest pomiędzy pasmem Gorców, a Beskidem Wyspowym na południu powiatu limanowskiego, zaledwie 26 km od granicy ze Słowacją. Jest ona również siedzibą Gminy Kamienica. Przebiega przez nią droga wojewódzka 968. Przez wieś przepływa rzeka Kamienica (Gorczańska) będąca lewym dopływem Dunajca. Przywilej lokacyjny dla wsi Kamienica wydała 9.03.1330 r. Katarzyna, zwierzchniczka klasztoru starosądeckiego, co było ukoronowaniem wieloletniej akcji kolonizacyjnej klarysek w dolinie Kamienicy. Wcześniejsze informacje mówią o roku 1297 jakoby wieś była lokowana przez Gryfinę, wdowę po Leszku Czarnym – nie znaleziono jednak potwierdzenia w źródłach. Po tym okresie została im ona skonfiskowana przez władze austriackie oraz przekazana rodzinie Szalayów. W XIX wieku ziemie te wykupił Józef Kirchner i przekazał swojemu synowi Maksymilianowi Marszałkowiczowi. Wtedy nastąpił rozwój gospodarczy Kamienicy, powstały tu m.in. tartak i papiernia.

Podczas I wojny światowej wielu mieszkańców Kamienicy i okolicznych wsi zostało przymusowo wcielonych do austriackiej armii.

W latach 1932-1937 wybudowano świątynię pw. Przemienienia Pańskiego. Powstała ona na miejscu wcześniejszego drewnianego kościoła z 1673 r. pw. Nawiedzenia NMP, który spłonął wraz z całym wyposażeniem w marcu 1931 r.

W okresie II Wojny Światowej okolica była obiektem działań partyzanckich. Od 1977 roku w Kamienicy organizuje się imprezę kulturalno-artystyczną Dni Gorczańskie. Jedną z największych atrakcji we wsi jest zbudowany w latach 1830-1840 pałac Marszałkowicza oraz przylegający do niego park, w którym mieści się stadnina koni. Po drugiej stronie drogi prowadzącej do Limanowej jest nowy Park Gminny, w którym mieszkańcy i turyści chętnie spędzają swój wolny czas.

Stadnina koni w przypałacowym parku
fot. Mariusz Micka

Wnętrze kościoła pw. Przemienienia Pańskiego w Kamienicy
fot. Mariusz Micka

IZBA REGIONALNA

Mieści się w budynku biblioteki przy kościele parafialnym. Zgromadzono w niej obszerny zbiór eksponatów związanych z codziennym życiem mieszkańców gminy z przełomu XIX i XX w. Izba Regionalna składa się z dwóch sal, w których wyeksponowane zostały tradycyjne stroje góralskie, narzędzia rolnicze i pasterskie, przedmioty codziennego użytku – żelazka, tary do prania, kociołki. Na ścianach możemy podziwiać rękodzieła ludowe miejscowych artystów: hafty, obrazy, płaskorzeźby. Ciekawą ekspozycję stanowi pełne wyposażenie izby mieszkalnej wraz piecem.

Tradycyjne stroje góralskie
fot. Mariusz Micka

Wyposażenie izby mieszkalnej na pocz XX w.
fot. Mariusz Micka

KAPLICA GROBOWA SZALAYÓW

Na miejscowym cmentarzu parafialnym, można zobaczyć zabytkową kaplicę nagrobną Szalayów – zamożnej rodziny z oddalonej o ok. 30 km Szczawnicy, która wydzierżawiła te ziemie od dworu austriackiego pod koniec XVIII w. Stefan Szalay pomimo, iż ubogie ziemie nie przynosiły mu oczekiwanych dochodów był zauroczony Kamienicą, planował ją wykupić i przenieść się tu na stałe ze Szczawnicy. Kazał nawet wybudować na tutejszym cmentarzu kaplicę, gdzie miał być pochowany. Niestety choroba pokrzyżowała jego plany, zrezygnował z nich i pozostał do końca swego życia w Szczawnicy. Kaplica jest jedyną pamiątką władania Kamienicą przez rodzinę Szalayów.

Kaplica grobowa Szalayów na cmentarzu w Kamienicy
fot. Mariusz Micka

GMINNY PARK PRZYRODNICZY

Jest miejscem wypoczynku i rekreacji mieszkańców Kamienicy oraz turystów. Położony jest przy rzece Kamienica, w pobliżu Zespołu Pałacowo-Parkowego Marszałkowiczów, od strony którego wejście do parku wiedzie przez drewniany mostek. Na terenie parku znajduje się oczko wodne, wokół którego posadzono krzewy i ustawiono ławeczki. Nieco dalej jest pełnowymiarowe boisko do siatkówki plażowej, altana, wytyczony plac zabaw dla dzieci i siłownia zewnętrzna. Na samym końcu znajduje się skatepark, na którym miłośnicy deskorolek i hulajnóg mogą bezpiecznie ćwiczyć na ogrodzonym obiekcie.

Oczko wodne w Gminnym Parku Przyrodniczym
fot. Mariusz Micka

DWÓR MARSZAŁKOWICZA

Dworski zespół pałacowo-parkowy, położony w centrum Kamienicy należy do cenniejszych zabytków okolicy. Całe założenie zostało zaprojektowane i wybudowane w latach 1830-1840, przez ówczesnego właściciela Kamienicy – Maksymiliana Marszałkowicza. Na zespół zabudowań składają się stary i nowy dwór, spichlerz, leśniczówka i budynek dawnej poczty. Nowy pałac – Marszałkowicza, w którym obecnie znajduje się ośrodek szkoleniowo-turystyczny „Dworek Gorce" posiada parterowy korpus główny z wysuniętymi kolumnami i dwoma piętrowymi skrzydłami bocznymi. Obok niego stoi stary dwór zwany także dworkiem Kirchnerów i pochodzi najprawdopodobniej z przełomu XVIII i XIX w. W budynku dawnej poczty mieści się obecnie restauracja. Kompleks zabudowań otoczony jest parkiem, w którym znajduje się wiele cennych drzew, m.in. limba, jodła kaukaska, świerk bałkański. W części pomieszczeń gospodarskich mieści się obecnie stadnina koni huculskich, ze szkółką jazdy konnej.

Dwór Marszałkowicza - widok od strony parku
fot. Mariusz Micka

Dworek Kirchnerów
fot. Mariusz Micka

WAŻNE DANE ADRESOWE

OBIEKTY NOCLEGOWE

Miasto Limanowa

Limanova Hotel
ul. Sikorskiego 28, 34-600 Limanowa
tel. 18 3327805
e-mail: recepcja@limanovahotel.pl
https://www.limanovahotel.pl

Karczma Matras
ul. Józefa Marka 52, 34-600 Limanowa
tel. 18 5412403, 661909091
e-mail:
karczma.matras.limanowa@gmail.com
www.karczma-limanowa.pl

Agroturystyka "Nad Stawem"
Sowliny 301, 34-600 Limanowa
tel. 508518795
e-mail: kontakt@staw.limanowa.pl

Pokoje Gościnne Pod Smrekiem
ul. Graniczna 24, 34-600 Limanowa
tel. 18 3370450, 507722343
e-mail: arosiek@op.pl

Kwatera prywatna
ul. Elizy Orzeszkowej 3
34-600 Limanowa

Dom na Wzgórzu Paproć
ul. Rolnicza 22, 34-600 Limanowa
tel. 517044456
e-mail: krzepka90@gmail.com
facebook.com/Dom-na-Wzgórzu-Paproć

Gmina Limanowa

Gospodarstwo Agroturystyczne Hutek Danuta i Stefan
Stara Wieś 751, 34-600 Limanowa
tel. 18 3329076

Domek pod Golcowem
Stara Wieś 656, 34-600 Limanowa
tel. 509032776
e-mail: kontakt@podgolcowem.pl

Agroturystyka Widokówka Magdalena Wilczek
Łososina Górna 69, 34-600 Limanowa
tel. 510779555
e-mail: agro.widokowka@gmail.com
www.agrowidokowka.pl

Gmina Kamienica

Karczma Młyn w Kamienicy
34-608 Kamienica 368
tel. 18 3323020
e-mail: biuro@karczmamlyn.pl
http://www.karczmamlyn.pl

Willa Tulipan w Kamienicy
34-608 Kamienica 282
tel. 18 3323345, 501190304
e-mail:
recepcja@tulipan-kamienica.com
www.tulipan-kamienica.com

Ośrodek Szkoleniowo – Turystyczny Dworek Gorce w Kamienicy
34-608 Kamienica 46
tel. 18 3323071, 501645462
e-mail: ost@dworek-gorce.com.pl
www.dworek-gorce.com.pl

Ośrodek Rekreacyjno – Wypoczynkowy Osada w Kamienicy
34-608 Kamienica 554
tel. 501152340
e-mail: biuro@osada-kamienica.ns48.pl
http://www.osada-kamienica.ns48.pl

Zajazd Turystyczny „Głębieniec" w Szczawie
34-607 Szczawa 380
tel. 18 3324140, 513436635
e-mail: glebieniec@gmail.com,
www.glebieniec.com

Gospodarstwo Agroturystyczne „W Słonecznej Dolinie"
34-608 Kamienica 467
tel. 502029961
e-mail: info@wslonecznejdolinie.pl,
www.wslonecznejdolinie.pl

Gorczańska Koliba – domek pod wynajem
34-608 Kamienica 467
tel. 502029961
e-mail: magdalena.w@onet.eu
www.gorczanskakoliba.pl

Agroturystyka Zacisze pod Modynią
Zalesie 110, Os. Wąchały, 34-608 Kamienica
tel. 503404966
e-mail: zaciszepodpodynia@interia.pl
https://zacisze-pod-modynia.business.site

Rancho Zapole - Bogusława Gierczyk
Zasadne 34
tel. 668606934
www.rancho-zapole.pl

Gospodarstwo agroturystyczne Błachut Maria
Zalesie 38, 34-608 Kamienica
tel. 18 3346731

Gospodarstwo agroturystyczne Bulanda Paweł
34-608 Kamienica 560
tel. 18 3323232

Gospodarstwo agroturystyczne Czech Marek
34-608 Kamienica 727
tel. 18 3323330

Gospodarstwo agroturystyczne Kęska Ryszard
Zalesie 48, 34-608 Kamienica
tel. 18 3324207

Gospodarstwo agroturystyczne Kowalik Aniela
34-607 Szczawa 274
tel. 18 3324251

Gospodarstwo agroturystyczne Kurzeja Józefa
Zasadne 67
tel. 18 3346232

Gospodarstwo agroturystyczne Marcisz Dorota
Zalesie 217, 34-608 Kamienica
tel. 18 3346709

Gospodarstwo agroturystyczne Mazurek Władysław
34-607 Szczawa 402
tel. 18 3324176

Gospodarstwo agroturystyczne Krystyna Waksmundzka
34-608 Kamienica 547
tel. 517675309

Agroturystyka „Kurnytówka”
34-607 Szczawa 56
tel. 517172624
e-mail: agroturystyka@gmail.com

Gmina Słopnice

Pensjonat „Chata na końcu świata”
34-615 Słopnice 1578
tel. 885429076
e-mail: info@chatanakoncuswiata.com
http://chatanakoncuswiata.com

Dom agroturystyczny „Zacisze” Elżbieta Curzydło
34-615 Słopnice 1201
tel. 18 3326116, 601261837
e-mail: rezerwacja@noclegislopnice.pl
www.noclegislopnice.pl

Chata pod Mogielicą, Beata i Zbigniew Ludwiccy
34-615 Słopnice 471
tel. 503570800
e-mail: beataludwicka@wp.pl
www.chatapodmogielica.pl

WAŻNE DANE ADRESOWE

Całoroczny dom „Pod Mogielicą” Kamil Gąsior
34-615 Słopnice 229
tel. 514106562, 519769088
e-mail: dompodmogielica@onet.pl

Ośrodek „Domki Zagroda”
34-615 Słopnice 1637
tel. 501715108, 501733115, 501468940
e-mail: kontakt@domkizagroda.pl,
www.domkizagroda.pl

Aleksandra Latocha
34-615 Słopnice 1561
tel. 515945782
e-mail:
przystanekzapotocze@gmail.com
www.facebook.com/zapotocze

Domek agroturystyczny Maria Kaim
34-615 Słopnice 1599
tel. 516257210

Domek letniskowy Włodzimierz Łyżnicki
34-615 Słopnice 1011
tel. 18 4488909, 602 512 557

Dom Wczasowy „U Marka”
34-615 Słopnice 984
tel. 18 3326099
e-mail: umarka@o2.pl,
www.umarka.slopnice.eu

Pokoje agroturystyczne Adam Florek
34-615 Słopnice 1155
tel. 18 3326431, 501174931

Pokoje gościnne Józefa Bulanda
34-615 Słopnice 859
tel. 519195855
e-mail: jozefa.bulanda@gmail.com
http://www.pokoje.slopnice.pl

Kwatera prywatna Zaświercze Magdalena Kulpa
34-615 Słopnice 178
tel. 604971959

Kwatera prywatna Zaświercze Agata i Jan Kulpa
34-615 Słopnice 1079
tel. 789269649, 18 3326054

Przystanek Zapotocze
34-615 Słopnice 1561
tel. 515945782,
e-mail:
przystanekzapotocze@gmail.com
http://facebook.com/zapotocze

OBIEKTY GASTRONOMICZNE

Miasto Limanowa

Caffe AQUA
ul. Zygmunta Augusta 37
34-600 Limanowa
Budynek Pływalni Limanowskiej
tel. 533903212

Loft House - Kuchnia włosko-amerykańska
ul. Józefa Marka 8, 34-600 Limanowa
tel. 733001525
e-mail: restauracja.limanowa@onet.pl
www.lofthouse.limanowa.pl

Restauracja Stary Browar
ul. J. Marka 9, 34-600 Limanowa
tel. 18 3379999,
e-mail: starybrowar@siwybrzeg.pl
www.starybrowar.siwybrzeg.pl

Restauracja „U Kiera”
Rynek 13, 34-600 Limanowa
tel. 18 3371224, 515082510, 604254419
https://ukiera.pl

Karczma Matras
ul. Józefa Marka 52, 34-600 Limanowa
tel. 18 5412403, 661909091
e-mail:
karczma.matras.limanowa@gmail.com
www.karczma-limanowa.pl

Restauracja Limka28
ul. Gen. Władysława Sikorskiego 28, 34-600 Limanowa
tel. 668284232
https://restauracja-limka28.business.site

Restauracja „Siwy Brzeg”
ul. Bronisława Czecha 4
34-600 Limanowa
tel. 18 3373878, 510 207 544
http://www.siwybrzeg.pl/

Pizzeria "Klitka u Witka”
ul. J. Marka 15, 34-600 Limanowa
tel. 573001011
https://klitkauwitka.eu/

Pizza&Pub CAVERNA
ul. Piłsudskiego 17
34-600 Limanowa, tel. 18 3070170
http://caverna.pl/

Restauracja Chilli Mili
ul. Kilińskiego 2, 34-600 Limanowa
tel. 791087087
https://chillimili.pl/

Gospoda „Zbójnicka”
Rynek 1, 34-600 Limanowa
tel. 792670313
email: zbojnickagospoda@gmail.com
https://gospodazbojnicka.business.site

Pizzeria „Apollo”
ul. Rynek 19, 34-600 Limanowa
tel. 18 3374749
http://www.apollolimanowa.pl

Pizzeria „Totmes”
ul. Krótka 8, 34-600 Limanowa
tel. 18 3375635

Gmina Kamienica

Karczma Młyn w Kamienicy
34-608 Kamienica 368
tel. 18 3323020
e-mail: biuro@karczmamlyn.pl
http://www.karczmamlyn.pl

Restauracja „Dworska”
34-608 Kamienica 46
tel. 18 3323071, 501645462
e-mail: ost@dworek-gorce.com.pl
www.dworek-gorce.com.pl

Restauracja Głębieniec
34-607 Szczawa 380
tel. 18 3324140, 513436635
e-mail: glebieniec@gmail.com,
www.glebieniec.com

Gmina Słopnice

BAR ESMERALDA
34-615 Słopnice 1272
tel. 503366765

Restauracja Faktoria
34-615 Słopnice 888
tel. 888 882 544

Bar U Marka
34-615 Słopnice 984
tel. 18 3326099

WAŻNE TELEFONY

Powiatowe Centrum Informacji Turystycznej w Limanowej
ul. Jana Pawła II 2, 34-600 Limanowa
tel. 18 3375800
e-mail: pcit@powiat.limanowski.pl

Grupa Podhalańska GOPR Sekcja Operacyjna Limanowa
ul. Mordarskiego 6, 34-600 Limanowa
tel. 18 3371999, 504127863
tel. alarm. 985
numer ratunkowy w górach 601100300

Komenda Powiatowa Policji w Limanowej
ul. Żwirki i Wigury 7, 34-600 Limanowa
tel. 18 3379400 (całodobowo)
tel. wew. resortowy 18 8445485 (całodobowo)
e-mail:
komendant@limanowa.policja.gov.pl

Posterunek Policji w Kamienicy
34-608 Kamienica
tel. 18 3323007

WAŻNE DANE ADRESOWE

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Limanowej
ul. M.B. Bolesnej 43, 34-600 Limanowa
tel. 18 3372145, 18 3370240
e-mail: straz@kppsplimanowa.pl

OPIEKA MEDYCZNA

Szpital Powiatowy w Limanowej
ul. Piłsudskiego 61, 34-600 Limanowa
tel. 18 3372075
w zakresie ratownictwa medycznego przez Pogotowie Ratunkowe w Limanowej, tel. 999

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
ul. Witosa 28, 34-600 Limanowa
tel. 18 3371722

Poradnia Lekarska Ogólna sp.j. NZOZ. Przychodnia specjalistyczna
ul. Matki Boskiej Bolesnej 10
34-600 Limanowa, tel. 18 3372232

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
ul. Starodworska 5, 34-600 Limanowa
tel. 18 3376125

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej EUROMEDICA
ul. Zygmunta Augusta 12
34-600 Limanowa
tel. 18 3375050

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kamienicy
34-608 Kamienica 403
tel. 18 3323015

Poradnia Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Kamienicy
34-608 Kamienica 267
tel. 18 3323430, 503898894

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Szczawie
34-607 Szczawa 425,
tel. 18 3324015

APTEKI

Apteka leków gotowych
ul. Reymonta 1, 34-600 Limanowa
tel. 18 3376065

Beta s.c. Apteka. Kasperscy B.T.
ul. Zygmunta Augusta 6
34-600 Limanowa
tel. 18 3371477

Centrum sp.j. Apteka. Tokarz H.J.
ul. Rynek 2, 34-600 Limanowa
tel. 18 3374222

Hygieja sp.j. Apteka
ul. Matki Boskiej Bolesnej 10a
34-600 Limanowa
tel. 18 3372711

Nowa s.c. Apteka. Liptak-Rumian A., Uryga K., Mól B.
ul. Józefa Marka 20, 34-600 Limanowa
tel. 18 3370083

Nowa s.c. Apteka. Liptak-Rumian A., Uryga K., Mól B.
ul. Matki Boskiej Bolesnej 10
34-600 Limanowa
tel. 18 3370146

Pod 7. Apteka
ul. Jana Pawła II
34-600 Limanowa
tel. 18 3372064

Sana. Apteka
ul. Piłsudskiego 61b, 34-600 Limanowa
tel. 18 3374888

Tokarz Jakub, mgr farm. Apteka
ul. Witosa 3, 34-600 Limanowa
tel. 18 3372744

Młodzińska T., Szyrszeń J. Apteka prywatna S.C.
34-615 Słopnice 597
tel. 18 3326002

Mikołajczyk H.W. Apteka S.C.
34-608 Kamienica 46a
tel. 18 3323366

Apteka MTB s.c.
34-607 Szczawa 425
tel. 18 3324277

Apteka w Gorcach
34-607 Szczawa 425
tel. 18 3324277

BANKI

Centrala Bank Spółdzielczy Limanowa
ul. Rynek 7, 34-608 Limanowa
tel. 18 3379100

Pekao S.A. Oddział Limanowa
ul. Jana Pawła II 19, 34-600 Limanowa
tel. 18 3371074

PKO Bank Polski S.A. Oddział Limanowa
ul. Kopernika 18, 34-600 Limanowa
tel. 18 3379704,

Bank Gospodarki Żywnościowej S.A
Punkt Obsługi Klienta w Limanowej
ul. Kościuszki 3, 34-600 Limanowa
tel. 18 3373585

DOMINET BANK S.A.
ul. Rynek 9, 34-600 Limanowa
tel. 18 3378382

Euro Bank S.A.
Mały Rynek 2
34-600 Limanowa
tel. 801 700 100

Fortis Bank Polska S.A. Oddział Limanowa
Rynek 9, 34-600 Limanowa
tel. 18 3378382

Alior Bank S.A. Oddział Limanowa
ul. Matki Boskiej Bolesnej 5
34-600 Limanowa
tel. 18 3372119

BNP Paribas Bank Polska Oddział Limanowa
Rynek 9, 34-600 Limanowa
tel. 22 8815230

Bank Spółdzielczy Limanowa O/Kamienica
34-608 Kamienica 412
tel. 18 3347560
e–mail: kamienica@bs.limanowa.pl

Punkt Obsługi Klienta
34-607 Szczawa
tel. 18 3344021

BASEN

Pływalnia Limanowska
ul. Zygmunta Augusta 37, 34-600 Limanowa
tel. 18 3370118, 18 3370177
e-mail: plywalnia@powiat.limanowa.pl
www.plywalnia.limanowska.pl

MUZEA

Muzeum Regionalne Ziemi Limanowskiej
ul. Józefa Marka 3, 34-600 Limanowa
tel. 183372042
e-mail: muzeumlim@gmail.com
www.muzeum.limanowa.pl

Muzeum Parafialne w Limanowej
Parafia Matki Boskiej Bolesnej
ul. Jana Pawła II 1, 34-600 Limanowa
tel. 183372004

Izba Pamięci 1. Pułku Strzelców Podhalańskich AK
Remiza OSP Słopnice Górne
tel. 183326005 (Gminna Biblioteka Publiczna)

Izba Regionalna w Słopnicach Zespół Placówek Oświatowych w Słopnicach
34-615 Słopnice 732
tel. 183326460
e-mail: sp1@slopnice.iap.pl
http://zpo.slopnice.pl

Izba regionalna w Kamienicy
Gminny Ośrodek Kultury
34-608 Kamienica 426
tel. 183323082
e-mail: gokkamienica@wp.pl

Muzeum 1. Pułku Strzelców Podhalańskich AK w Szczawie
Parafia Rzymskokatolicka Najświętszego Serca Pana Jezusa w Szczawie
34-607 Szczawa 327
tel. 183324026

SPIS TREŚCI

WSTĘP 1
PRZEBIEG SZLAKÓW WIELOFUNKCYJNYCH 2
POWIAT LIMANOWSKI 3
Geologia i klimat 4
Przyroda 5
LIMANOWA 6
Wielofunkcyjny szlak rowerowy Velo Limanowski 7
Mapa szlaku w Limanowej 8
Atrakcje turystyczne imanowej 9
Park Miejski 9
Muzeum Regionalne - Dwór Marsów 10
Pływalnia limanowska 11
Limanowski Dom Kultury 12
Miasteczko ruchu drogowego 12
Krzyż Jubileuszowy 13
Stacja narciarska na Łysej Górze 13
Bazylika Mniejsza MB Bolesnej 14
Wzgórze Jabłoniec 15
GMINA LIMANOWA 16
Wielofunkcyjny szlak rowerowy Velo Limanowski 17
Mapa szlaku w Gminie Limanowa 18
Atrakcje turystyczne Gminy Limanowa 19
Cmentarz wojenny nr 369 19
Ścieżka przyrodnicza „Ostra” 20
GMINA SŁOPNICE 21
Wielofunkcyjny szlak rowerowy Velo Limanowski 22
Mapa szlaku w Gminie Słopnice 23
Atrakcje turystyczne Gminy Słopnice 23
Izba Pamięci 1. Pułku Strzelców Podhalańskich AK 24
Pomnik Partyzancki 24
Izba Regionalna 25
Pomnik zakładników 25
Ścieżki historyczno-edukacyjne 26
1. Pułku Strzelców Podhalańskich AK 26
Śladami Oddziału AK „WILK” 26
Kościół pw. św. Andrzeja Apostoła 27
Dwór Bobrowskich 27
Szlak Kapliczek 28
Przełęcz Słopnicka 28
Mogielica 29

Wielofunkcyjne trasy turystyczne „Mogielica” 30
Mapa wielofunkcyjnych tras turystycznych „Mogielica” 31
GMINA KAMIENICA 32
Wielofunkcyjny szlak rowerowy Velo Limanowski 33
Mapa szlaku w Gminie Kamienica 34
Atrakcje turystyczne Gminy Kamienica 35
Szczawa 35
Rzeka Kamienica i wodospad „Spad” 35
Pijalnia wód mineralnych 36
Deptak do osiedla Łuszczki 36
Kościół Partyzancki 37
Muzeum 1. PSP AK 37
Centrum Obsługi Ruchu Turystycznego „Zalesianka” 38
Kamienica 39
Izba Regionalna 40
Kaplica Grobowa Szalayów 40
Gminny Park Przyrodniczy 41
Dwór Marszałkowicza 41
WAŻNE DANE ADRESOWE 42
obiekty noclegowe 42
obiekty gastronomiczne 44
ważne telefony 45
opieka medyczna 46
apteki 46
banki 47
basen 47
muzea 47
SPIS TREŚCI 48

ISBN 978-83-60866-42-9

Publikacja opracowana i wydana na zlecenie:

Starostwo Powiatowe w Limanowej
ul. Marka 9, 34-600 Limanowa
tel./fax. 18 33 37 800
e-mail: starostwo@powiat.limanowski.pl
https://powiat.limanowski.pl

POWIAT LIMANOWSKI

© Copyright Wydawnictwo Kartograficzne JEL-KART
Staniszów 63/1, 58-500 Jelenia Góra, e-mail: jelkart@jelkart.pl
www.jelkart.pl https://sklep.jelkart.pl
tel. + 48 75 755 77 20, kom. +48 608 594 532,
Teksty: Mariusz Micka, Jakub Micka
Korekta: Wioletta Micka
Konsultacje: dr Barbara Bielak-Piksa, Paweł Tokarczyk
Konsultacje treści historycznych: Przemysław Bukowiec
Zdjęcia: Mariusz Micka, Paweł Mucha, archiwum UM w Limanowej, PIXABAY, Depositphotos
Wszelkie prawa zastrzeżone. Reprodukcja, przetwarzanie elektroniczne, fotograficzne, mechaniczne i inne, tak całości, jak i części niniejszego opracowania jest niedozwolone bez pisemnej zgody Wydawnictwa Kartograficznego JEL-KART.
Wydanie I Nakład 5000 egz.

© 2020 www.jelkart.pl

JEL KART
Wydawnictwo Kartograficzne

Powiat Limanowski

ISBN 978-83-60866-42-9

Fundusze Europejskie Program Regionalny

Rzeczpospolita Polska

MAŁOPOLSKA

Unia Europejska Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Publikacja wydana w ramach projektu *„Rozbudowa szlaków wielofunkcyjnych wokół Góry Mogielica i szlaków łącznikowych w Gminach Limanowa, Słopnice, Kamienica i Mieście Limanowa wraz z ich połączeniem z trasą główną VeloDunajec”* w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014 - 2020